

IES. XUNQUEIRA I
Pontevedra
Departamento de Grego

PROGRAMACIÓN DE

GREGO

Curso 2011-2012

ÍNDICE

PÁX

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN-----	1
OBXECTIVOS XERAIS-----	3
PROCEDEMENTOS PARA ACREDITAR OS COÑECEMENTOS PREVIOS- -	3
1º BACHARELATO	
OBXECTIVOS -----	5
METODOLOXÍA -----	5
CONTIDOS	
Contidos comúns -----	7
A lingua grega-----	7
Os textos gregos e a súa interpretación-----	7
O léxico grego e asúa evolución-----	7
Grecia e o seu legado-----	8
CONTIDOS MÍNIMOS -----	8
TEMPORALIZACIÓN: LIBRO DE TEXTO -----	8
SECUENCIACIÓN	
Unidade 1	
Obxectivos-----	10
Procedementos-----	12
Actitudes-----	13
Criterios de avaliación-----	14
Unidade 2	
Obxectivos-----	15
Procedementos-----	17

Actitudes-----	18
Criterios de evaluación-----	19
Unidad 3	
Objetivos-----	20
Procedimientos-----	21
Actitudes-----	23
Criterios de evaluación-----	24
Unidad 4	
Objetivos-----	25
Procedimientos-----	27
Actitudes-----	28
Criterios de evaluación-----	30
Unidad 5	
Objetivos-----	31
Procedimientos-----	32
Actitudes-----	34
Criterios de evaluación-----	35
Unidad 6	
Objetivos-----	36
Procedimientos-----	38
Actitudes-----	40
Criterios de evaluación-----	41
Unidad 7	
Objetivos-----	43
Procedimientos-----	44
Actitudes-----	46

Criterios de evaluación-----	47
Unidad 8	
Objetivos-----	49
Procedimientos-----	50
Actitudes-----	52
Criterios de evaluación-----	53
Unidad 9	
Objetivos-----	54
Procedimientos-----	57
Actitudes-----	59
Criterios de evaluación-----	60
Unidad 10	
Objetivos-----	62
Procedimientos-----	63
Actitudes-----	65
Criterios de evaluación-----	66
Unidad 11	
Objetivos-----	68
Procedimientos-----	69
Actitudes-----	71
Criterios de evaluación-----	72
Unidad 12	
Objetivos-----	73
Procedimientos-----	74
Actitudes-----	76
Criterios de evaluación-----	77

CRITERIOS DE AVALIACIÓN -----	78
CRITERIOS MÍNIMOS DE AVALIACIÓN -----	80
MATERIAIS E RECURSOS -----	80

2º BACHARELATO

INTRODUCCIÓN -----	81
METODOLOXÍA -----	81
A lingua grega-----	82
A interpretación dos textos-----	82
O léxico grego e a súa evolución-----	83
A literatura grega-----	83
Grecia e o seu legado-----	83
CONTIDOS	
Contidos comúns -----	84
A lingua grega-----	84
Os textos gregos e a súa interpretación-----	85
O léxico grego e a súa evolución-----	85
Grecia e o seu legado-----	85
CONTIDOS MÍNIMOS -----	85
TEMPORALIZACIÓN -----	86
PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN -----	87
CRITERIOS DE AVALIACIÓN -----	88
MATERIAIS E RECURSOS -----	91
RECUPERACIÓN DE ALUMNOS DE 2º CURSO DE BACHARELATO COA ASIGNATURA DE GREGO DE 1º NON SUPERADA -----	92
ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO DA MATERIA PENDENTE -----	93

CON CARÁCTER XERAL

ORIENTACIÓNS METODOLÓXICAS-----	95
ACTIVIDADES DE REFORZO-----	96
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE-----	97
A AVALIACIÓN CUALIFICADORA-----	99
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES-----	101
PROXECTO LECTOR-----	101
ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA-----	101
APORTACIÓN DA MATERIA Á UTILIZACIÓN DAS TIC-----	103
OS TEMAS TRANSVERSAIS NA ENSINANZA DO GREGO	103
Educación moral e cívica-----	103
Educación para a paz-----	103
Educación para a igualdade de oportunidades entre as persoas de distinto sexo-----	103
Educación ambiental-----	104
Educación para a saúde e a educación sexual-----	104
Educación do consumidor-----	104
PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN-----	105

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A nosa civilización é froito dunha longa tradición que inclúe herdanzas de pobos e culturas moi diversos. Pero, por formar parte da cultura occidental, ten unha débeda esencial -no senso estrito do termo- coa cultura grega.

Parece evidente que o xeito máis práctico e máis formativo estudio de achegarse á Grecia antiga é a través do estudo da súa lingua. Isto quere dicir que a aprendizaxe da lingua é un obxectivo en si mesmo, pero é, tamén, e sobre todo, un instrumento para introducir ós alumnos no coñecemento do mundo clásico.

Os contidos propostos para grego I e II céntranse en dous grandes ámbitos, a lingua e a cultura, distribuídos en catro bloques:

Estudio progresivo das características da **lingua grega**. A adquisición dunha competencia lingüística demanda a utilización dunha metodoloxía progresiva en que as regras morfosintácticas se deduzan da práctica da lectura e da tradución e en que a súa aprendizaxe sistemática constitúa unha segunda fase. O feito de traballar con textos orixinais obrigará, tamén, a explicar ás veces formas nominais, verbais ou estruturas sintácticas estrañas ou inusitadas. Abondará nestes casos cunha explicación breve que axude á resolución da actividade en que aparezan.

Comprensión e interpretación de **textos gregos**. Os textos, obxecto principal da materia, seleccionaranse entre autores de diferentes épocas e xéneros literarios, presentándoos tanto na súa forma orixinal, coas adaptacións necesarias para facilitar a súa comprensión, como en traducións. O profesorado poderá servirse tamén de textos elaborados graduados que faciliten o acceso progresivo aos textos orixinais. A práctica da tradución de textos gregos debe contribuír tamén á reflexión sobre a lingua propia, buscando a correcta adecuación entre as estruturas lingüísticas de ambas as linguas.

Estudio do **léxico grego** e a súa continuidade en galego, castelán e outras linguas modernas. O estudo e aprendizaxe do léxico constitúe un instrumento para a comprensión e tradución de textos, ao mesmo tempo que contribúe a enriquecer o vocabulario, mostrar os mecanismos de formación de palabras e valorar a transcendencia do préstamo lingüístico como parte do legado cultural achegado polo pensamento grego.

A aproximación a **Grecia** e ao seu **legado** debe facerse cun enfoque global e vinculado á aprendizaxe da lingua. Centrará a súa análise no antropocentrismo e androcentrismo grego para intentar comprender a mentalidade e a dimensión social e individual do home grego a través da súa proxección nas institucións, na arte e na literatura na Grecia antiga e valorar a tradición clásica e a súa continuidade nas sociedades actuais. Por outra banda, o estudio da cultura e civilización gregas facilitaralle ao alumnado as claves necesarias para situarse no contexto literario, histórico e artístico adecuado. Preténdese que se interese por coñecer as orixes da nosa cultura e que analice e valore dunha forma crítica as realidades do mundo contemporáneo e os antecedentes e factores que inflúen nel. A historia do pensamento en Grecia formula moitas das interrogantes do ser humano, que forman parte do noso acervo e serven como guía de desenvolvemento do pensamento occidental. Ademais, permite comprender os elementos fundamentais da investigación e das metodoloxías científicas.

O desenvolvemento destes contidos ha ter unha aplicación esencialmente práctica orientada tanto á competencia lingüística en grego coma a un coñecemento crítico da Grecia antiga.

Ao primeiro curso corresponde a asimilación dos contidos básicos de lingua e de cultura. Ao segundo, a súa consolidación e ampliación, cun tratamento específico da literatura, os xéneros e os autores e autoras, que contribúa a profundar nas raíces gregas da nosa cultura.

OBXECTIVOS XERAIS:

1. Iniciarse na comprensión, interpretación e tradución de textos de dificultade progresiva, utilizando para este fin o coñecemento dos elementos morfolóxicos, sintácticos e léxicos básicos da lingua grega.
2. Reflexionar sobre o léxico de orixe grega presente na linguaxe cotiá e na terminoloxía científica, identificando étimos, prefixos e sufixos gregos que axuden a unha mellor comprensión das linguas modernas.
3. Ler textos gregos tanto orixinais como adaptados ou traducidos, efectuando unha lectura comprensiva e crítica, aprehendendo as características principais e delimitando o xénero literario a que pertencen.
4. Coñecer, na medida en que sexa posible, as máis importantes manifestacións culturais da Grecia antiga e recoñecer e valorar a súa contribución e continuidade ao longo da historia no mundo actual.
5. Utilizar de maneira crítica fontes de información variadas, obtendo delas datos relevantes para o coñecemento da lingua e a cultura estudadas.

PROCEDEMENTOS PARA ACREDITAR OS COÑOCEMENTOS PREVIOS

No Primeiro curso de Bacharelato non é moi fácil valorar os coñecementos previos que o alumno ten dos contidos de lingua grega, xa que é a primeira vez que se enfreta a esta materia. De todos xeitos pódense valorar os coñecementos que os alumnos teñen de outras linguas indoeuropeas, morfoloxía nominal e verbal, sintaxe, fonética, e en xeral os coñecementos gramaticais que os alumnos teñen das linguas que estudaron.

Para acreditar o nivel do que parten os alumnos tanto en primeiro como en segundo curso presentáremoslles ós alumnos unha serie de tarefas ou cuestións que se consideren representativas dos contidos a valorar.

Existe unha ampla posibilidade para elaborar e realizar este tipo de probas, cada unha delas con ventaxas e inconvenientes, polo que é necesario seleccionar as probas en función da capacidade que se desexa avaliar, e combinalas entre sí para poder obter unha información máis válida:

- **Probas de composición:** encamiñadas a pedir que os alumnos organicen, seleccionen e expresen as ideas esenciais dos temas a tratar.

- **Preguntas de resposta corta:** nelas o alumno debe aportar unha información moi concreta e específica de cuestións de certa relevancia.
- **Preguntas de texto incompleto:** as respostas quedan intercaladas no texto que se lles presenta ós alumnos.
- **Preguntas de correspondencia ou emparellamento:** preséntanse dúas listas, A e B, con palabras ou frases breves dispostas verticalmente para que os alumnos establezan as relacións que consideren adecuadas entre cada palabra da columna A coa correspondente da columna B, argumentando a relación establecida entre as mesmas.
- **Preguntas de opción múltiple:** constan dun tronco ou base no que se fundamenta a cuestión, e un número indeterminado de respostas opcionais das que só unha é a acertada.
- **Preguntas de verdadeiro ou falso:** válidas para medir a capacidade de distinción entre feitos e opinións ou para mellorar a exactitude nas observacións, argumentando a resposta elexida.
- **Preguntas de analoxía/diferenzas:** serven para establecer clasificacións ou características entre feitos, accións... Trabállase sobre todo na comprensión e o razoamento.

1º DE BACHARELATO

OBXECTIVOS

Esta materia debe contribuir a que o alumnado desenrole as seguintes capacidades:

- Coñecer e utilizar os fundamentos morfolóxicos, sintácticos e léxicos básicos da lingua grega, e comprender o seu funcionamento en textos sinxelos de complexidade progresiva para a súa interpretación e tradución.
- Dominar mellor o léxico científico e técnico das linguas galega e castelá a partir do coñecemento do vocabulario grego.
- Adestrarse en técnicas sinxelas de análise filolóxica mediante a reflexión sobre as unidades lingüísticas e as estruturas gramaticais das distintas linguas estudadas polos alumnos e alumnas, particularmente da propia, así como o manexo e comentario de textos diversos.
- Introducirse nun coñecemento xeral dos distintos xéneros literarios, fundamentalmente a partir de textos.
- Aproximarse ó mundo histórico, cultural, relixioso, político filosófico, científico, etc., da antigüidade grega a través da súa lingua, da súa literatura e de outras manifestacións artísticas.
- Recoñecer e valorar os factores culturais herdados dos gregos que se convertiron en patrimonio universal.

METODOLOXÍA

Os principios básicos que deben estar presentes no proceso de ensinanza-aprendizaxe de cada unidade didáctica son os seguintes:

- Selección de textos accesibles ó nivel dos alumnos. A práctica será, pois, graduada – é decir, acorde cos coñecementos do alumno e alumna-, **suxestiva** – polo seu contido e realción co tema tratado na unidade-, **continuada** – para que resulte eficaz- e **controlada** –baixo a dirección e orientación do profesorado.

- A correcta interpretación dun fragmento implicará a súa contextualización, a análise dos aspectos gramaticais que en él aparecen e a captación e comentario da mensaxe que en él aparece.
- Dada a dificultade de presentar textos orixinais para a transmisión de tódolos conceptos culturais da unidade, recurrirase tamén á lectura de fragmentos traducidos de autores gregos.
- O comentario de texto irá, sempre que se considere adecuado, acompañado de material audiovisual: mapas, gráficos, vídeos, etc.
- O estudo dos aspectos lingüísticos e culturais debe ser simultáneo.
- A asimilación dos contidos lingüísticos e culturais terá o dobre obxectivo de comprender a sociedade e a cultura grega grega e coñecer a súa pervivencia no mundo occidental.

A aplicación metodolóxica práctica a cada tema contará con actividades de introducción, de desenrolo, de síntesis, de consolidación, de recuperación e de avaliación.

Polo se especial interese, detállanse como actividades de desenrolo as seguintes:

- Lectura e comentario de textos traducidos.
- Lectura comprensiva do texto de cultura.
- Resolución de exercicios de léxico.
- Resolución de exercicios sobre aspectos morfosintácticos e tradución de oracións con aplicación dos mesmos.
- Tradución de textos orixinais propostos, seguindo os seguintes pasos:
 - Lectura previa en voz alta, correxida polo profesor.
 - Análise do vocabulario.
 - Relacións gramaticais (aislar as oracións, recoñecer as formas gramaticais, establecer as relacións sintácticas).
 - Tradución (descubrimento nos textos traducidos da parte lingüística, cultural e léxico de interese para unidade que se está traballando).

CONTIDOS

Contidos comúns:

- A lectura, comprensión e tradución do grego clásico: a precisión na expresión en calquera lingua; a expresión dos matices.
- As relacións políticas e sociais en Grecia: orixinalidade con respecto a outras culturas anteriores ou contemporáneas; evolución posterior e influencia na sociedade occidental. Farase fincapé nas estruturas políticas, na situación da muller e da infancia, na escravitude e nas relacións económicas e militares entre as cidades-estado.
- Imbricación cultural entre Grecia e o mundo contemporáneo.
- Aproximación a outras culturas do mundo antigo.

A lingua grega:

- ✓ Do indoeuropeo ao grego moderno.
- ✓ Alfabeto grego. Pronunciación. Signos gráficos. Transcrición.
- ✓ Clases de palabras. Flexión nominal, pronominal e verbal. Paradigmas máis frecuentes.
- ✓ Valor e uso dos casos. A concordancia. As preposicións.
- ✓ Sintaxe das oracións: nexos e partículas, a oración simple, a coordinación; inicio do estudo da subordinación (construcións sinxelas de infinitivo e participio, subordinadas de relativo. Introducción ao uso das partículas subordinantes máis frecuentes).

Os textos gregos e a súa interpretación:

- ✓ Iniciación á lectura comprensiva e ás técnicas de tradución e ao comentario de textos gregos.
- ✓ Análise.
- ✓ Lectura comprensiva de obras e fragmentos traducidos.

O léxico grego e a súa evolución:

- ✓ Aprendizaxe do voculario grego básico en función da súa frecuencia ou da súa relevancia en galego e castelán.

- ✓ Formación de palabras. Prefixos e sufixos. Composición e derivación.
- ✓ Helenismos no vocabulario común das linguas modernas.
- ✓ Vocabulario científico e técnico.

Grecia e o seu legado:

- ✓ Xeografía da Grecia antiga. Contexto xeográfico de Grecia.
- ✓ Sinopse da historia de Grecia. Os grandes períodos.
- ✓ A polis grega: organización política e social. Etnocentrismo e androcentrismo.
- ✓ A vida cotiá.
- ✓ Relixión e mitoloxía gregas (crenzas, ritos, mitos máis importantes, incluíndo a súa continuidade e importancia nas manifestacións culturais do mundo occidental).
- ✓ Literatura grega: xéneros, autoras e autores principais.
- ✓ Pensamento; a ciencia. A arte grega.

CONTIDOS MÍNIMOS

O alumnado deberá dominar, polo menos, os seguintes contidos:

- 1) Principais deuses olímpicos e heroes gregos.
- 2) Marco xeográfico, histórico e cultural da Grecia antiga.
- 3) O alfabeto.
- 4) As tres declinacións.
- 5) O adxectivo. Comparativos e superlativos.
- 6) Os pronomes gregos máis comúns.
- 7) As principais preposicións.
- 8) O verbo εἶμι e λυω

TEMPORALIZACIÓN: LIBRO DE TEXTO.

En principio non imos establecer un libro de texto definitivo, aínda que si esixiremos ter un que dispoña de esquemas morfolóxicos e un vocabulario; recomendaremos o da editorial Baía. Neste primeiro curso non usaremos diccionario. Á hora de

secuenciar as distintas unidades didácticas imos seguir basicamente o libro da ed. Baía, da seguinte maneira:

Lingua	1º trimestre	Unidades 1-4
	2º trimestre	Unidades 5-8.
	3º trimestre	Unidades 9-12.
Cultura	1º trimestre	Unidades 1-4 e apuntes
	2º trimestre	Unidades 5-8 e apuntes
	3º trimestre	Unidades 9-12 e apuntes
Léxico	Seguiremos máis ou menos o ritmo do libro, coas correspondentes referencias ó castelán, que o libro non aporta.	
Textos	A diario, os exercicios que ofrece o libro de Baía e outros que se lle entregarán en fotocopia.	

SECUENCIACIÓN.

Unidade 1. O amor (Ἔρως)

I. O amor (Ἔρως)

Eros. Persistencia do mito

II. A lingua grega

1. O indoeuropeo
2. Breve historia da lingua grega
3. O alfabeto
4. Signos de acentuación e puntuación
5. Clasificación dos fonemas
6. Transcrición

III. Viaxe a Grecia: Ἑλλάς

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura do deus Ἔρως: a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Estudiar o mito de Eros e Psique.
- Comprender a incidencia deste deus na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.

- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Coñecer a lingua grega.
- Comprobar a importancia lingüística do indoeuropeo como tronco orixinario da meirande partedas linguas faladas en Europa.
- Coñecer o alfabeto grego.
- Aprender o sistema fonolóxico grego, os fonemas vocálicos, consonánticos e soantes.
- Adquirir a capacidade de ler con fluidez e escribir correctamente en grego.
- Comprender a distribución do espírito e dos distintos tipos de acento: agudo, grave e circunflexo.
- Entender a utilización dos signos ortográficos propios da lingua grega: punto alto, punto e coma, elisión, aférese e crase.
- Emprender o coñecemento do léxico grego e os recursos para a formación de palabras.
- Comprobar a presenza de termos gregos na súa propia lingua, coñecendo o principio de transliteración e transcripción.
- Valorar a lingua grega como expresión da creación dos conceptos do pensamento do mundo científico e cultural.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Grecia, encrucillada entre Oriente e Occidente, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.

- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico do deus ' Ἡρακλῆς e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre este deus.
- Realización dun traballo sobre a importancia de ' Ἡρακλῆς nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Safo, Mosco de Siracusa, Apuleio, Sófocles.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Localización en mapas das distintas áreas lingüísticas, especificamente as da familia indoeuropea.
- Comparación do léxico de algunhas linguas indoeuropeas.
- Práctica de lectura e escritura a partir de textos propostos en lingua grega.
- Aplicación das regras de acentuación e puntuación gregas.
- Búsqueda de palabras de orixe grego en textos galegos e casteláns.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Grecia.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.

- Elaboración dun traballo sobre a época arcaica grega, como pulo desencadéante do esplendor cultural posterior.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e o deus Ἡρακλῆς en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais ou místicos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Reflexionar sobre a importancia da lingua como reflexo da historia do home.
- Interese por coñecer a orixe das linguas, en especial polas indoeuropeas.
- Curiosidade por comprender a lingua e a cultura grega.
- Interese pola fonética e a prosodia en xeral, e polas gregas en particular.
- Curiosidade por coñecer a correcta pronunciación da lingua grega.
- Motivación e rigor para utilizar correctamente os fonemas e os signos ortográficos practicando a lectura e escritura de textos gregos.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.

Criterios de avaliación

- Distinguir o concepto de relixión e mito

- Aprender a importancia de ' □Ερως dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características deste deus a a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Coñecer a orixe e as características da familia lingüística indoeuropea.
- Identificar cada unha das linguas que forman os grupos da familia indoeuropea.
- Diferenciar as linguas indoeuropeas de 1ª e 2ª xeración.
- Comparar o léxico das linguas indoeuropeas do grupo grego có do grupo itálico.
- Afondar na pegada lingüística do grego nas nosas linguas.
- Aprender as características fundamentais do sistema fonolóxico grego.
- Recoñecer a clasificación dos fonemas do sistema vocálico e do sistema consonántico gregos.
- Saber o alfabeto grego.
- Identificar as peculiaridades da pronunciación grega.
- Diferenciar os tipos de acentos da lingua grega.
- Aprender os aspectos básicos da puntuación e da ortografía grega.
- Identificar as raíces gregas máis habituais co léxico galego e castelán, e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia, como a aparición do alfabeto ou a promulgación das leis.

Unidade 2. O mar (θαλαττα)

I- O mar (θαλαττα)

Poseidón. Persistencia do mito

II- Sistema nominal

- 1- Valor e uso dos casos (I)
- 2- O artigo
- 3- Os temas en $-\alpha$ (1ª declinación)
- 4- Os temas en $-o$ (2ª declinación)

III- Sistema verbal

O presente de indicativo activo de εἶμι e λυω

IV- Viaxe a Grecia: Creta.

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura do deus Ποσειδών: a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Estudiar o mito da loita entre Poseidón e Atenea
- Comprender a incidencia deste deus na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Coñecer as categorías gramaticais da lingua grega e relacionalas coas da propia lingua, observando as coincidencias e diferencias.

- Comprender o concepto de caso insistindo na súa estreita relación coa función.
- Iniciar ós alumnos na estrutura da flexión nominamWe verbal.
- Iniciar unha organización e clasificación da lingua grega.
- Coñecer a orixe e a función do artigo.
- Afondar no concepto de organización da flexión nominal co estudio dos temas en $-\alpha/-\eta$
- Coñecer o concepto de flexión temática en $-\sigma$.
- Recordar a importancia do léxico, incorporando novos sufixos para a formación de palabras.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Creta, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Creta, identificando as súas manifestacións culturais básicas: palacios, frescos, cerámica, divindades, escritura...
- Coñecer e valorar a figura de Minos como rei que conseguiu e impulsou toda esta cultura.
- Reflexionar sobre o mito do Minotauro como base para a explicación da historia de Grecia na época minoica.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos

- Elaborar un esquema xenealóxico do deus Ποσειδῶν e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre este deus.
- Realización dun traballo sobre o reflexo de Ποσειδῶν nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Hesíodo, Luciano de Samosata, Aristófanes.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Declinar algún substantivo xunto ó seu artigo correspondente.
- Traducción de oracións sinxelas nas que se poña en práctica o estudiado.
- Cambiar de número algunhas oracións, para practicar e axilizar o uso dos casos e o verbo, sempre en presente.
- Elaboración duna lista de palabras en diferentes casos, para analizar e buscar o Nominativo de singular.
- Busca de palabras de orixe grego en textos galegos e casteláns propostos.
- Busca e análise de sufixos gregos presentes na formación de palabras.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da illa de Creta.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes da época minoica.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración dun traballo sobre a época minoica grega, como pulo desencadéante do esplendor cultural posterior.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e o deus Ποσειδῶν en particular.

- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais ou mistéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Interese por coñecer a morfoloxía grega en xeral e os temas en $-\alpha/-\eta$, $-o$ en particular.
- Curiosidade por entender a utilización dos artigos en grego.
- Afán por profundizar na morfoloxía verbal grega a través do estudio do presente dos verbos temáticos e o verbo εἶμι.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herdanza etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e no castelán.
- Afán por profundizar no coñecemento e por mellorar o uso da propia lingua.
- Adoptar unha actitude de repeto e valoración das diferentes linguas en xeral.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ποσειδῶν dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características deste deus a a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.

- Aprender as características fundamentais da morfoloxía grega
- Recoñecer a distribución de categorías morfolóxicas según pertenczan á flexión nominal ou á flexión verbal.
- Aprender os aspectos fundamentais do artigo en grego.
- Describir as funcións dos casos.
- Asimilar a flexión dos temas en $-\alpha/-\eta$.
- Asimilar a flexión dos temas en $-o$.
- Recoñecer a distribución das categorías morfolóxicas según pertenczan á flexión nominal ou á flexión verbal.
- Asimilar a formación do presente dos verbos temáticos.
- Comprender a utilización de sufixos gregos para a formación de palabras por derivación.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e en outras linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia na época minoica, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia na época minoica.

Unidade 3. A morte ($\theta\alpha\nu\alpha\tau\omicron\varsigma$)

- A morte ($\theta\alpha\nu\alpha\tau\omicron\varsigma$)

Hades. Persistencia do mito

- sistema nominal

1- O adxectivo (primeira clase)

2- Os pronomes (I): demostrativos

3- As oracións nominais.

- As preposicións

IV- Sistema verbal

- 1- Futuro indicativo activo: λυ□ω
- 2- Imperfecto indicativo activo: λυ□ω e εἶμι□.
- 3- Aoristo indicativo activo: λυ□ω.
- 4- Perfecto e pluscuamperfecto de indicativo activo: λυ□ω

V- Viaxe a Grecia: Micenas

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura do deus ' □Αιδης : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia deste deus na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Estudiar o mundo dos mortos, o mundo subterráneo, na cultura grega
- Coñecer os rituais de enterramento na sociedade grega.
- Repasar o concepto de xénero gramatical e a súa expresión formal.
- Recordar a utilización do artigo.
- Comprender a formación dos adxectivos gregos de tres terminacións.
- Recoñecer e sistematizar o estudio morfosintáctico da flexión pronominal.

- Coñecer a orixe do uso e as formas dos demostrativos.
- Recoñecer e sistematizar o estudio morfosintáctico da flexión pronominal.
- Coñecer os recursos para expresar os tempos do modo indicativo.
- Lembrar a importancia do léxico, incorporando novos sufixos para a formación de palabras.
- Ampliar os coñecementos de sintaxe co estudio da frase nominal.
- Coñecer o espazo e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Micenas
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espazo os acontecementos históricos máis representativos da época micénica, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer o mito de Agamenón, a súa linaxe, descendencia, e a importancia deste rei na época micénica.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Busca e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico do deus Ἄϊδης e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Busca e consulta de información en diversas fontes sobre este deus.

- Realización dun traballo sobre a importancia de ἡ Ἰωνία nas manifestacións artísticas gregas.
- Comparar o mundo dos mortos na relixión grega co de outras relixións.
- Facer un estudio comparando os ritos de enterramento de esta época cos de outros pobos da época actual.
- Lectura crítica de textos: Anacreonte, Platón, Luciano de Samosata, Eurípides.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Declinación simultánea de artigos, substantivos e adxectivos.
- Análise morfolóxica dos pronomes demostrativos en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poñan en práctica os pronomes demostrativos.
- Práctica da conjugación verbal formando os tempos do modo indicativo de varios verbos.
- Análise morfolóxica de formas verbais, marcando os distintos compoñentes de cada forma verbal.
- Cambio de formas verbais entre os tempos do modo indicativo.
- Traducción de frases nas que se mostren os elementos morfosintácticos aprendidos.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados de Grecia na época micénica.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega en esta época.
- Busca e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración dun traballo sobre a época micénica grega, como pulo desencadéante do esplendor cultural posterior.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e o deus Ἄδης en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais ou místéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Interese por coñecer o mundo dos mortos na cultura grega.
- Afán por afondar nos ritos da morte nas distintas épocas e culturas.
- Interese por coñecer a morfoloxía grega en xeral e os temas tratados en particular.
- Afán por afondar na morfoloxía verbal grega a través do estudio dos tempos do modo indicativo da voz activa.
- Motivación por analizar estruturas sintácticas da lingua grega.
- Curiosidade por coñecer os campos semánticos de orixe grega e pola herdade etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da cultura grega na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, analizando a época micénica.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.
- Interese por coñecer determinados mitos e comprender a importancia que teñen na época en que xurden.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ἄδης dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.

- Coñecer as características deste deus a a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Coñecer as características máis importantes relacionadas coa morte e co mundo dos mortos
- Aprender as características fundamentais da morfoloxía grega.
- Repasar a utilización do artigo.
- Asimilar a formación dos adxectivos gregos de tres terminacións.
- Aprender as características morfolóxicas dos pronomes demostrativos.
- Recoñecer os valores das preposicións en grego
- Asimilar as características temporais dos distintos temas do modo indicativo da voz activa.
- Comprender a utilización de sufixos gregos para a formación de palabras por derivación.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Recoñecer os elementos da frase nominal.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia na época micénica e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da época micénica, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia en esta época.
- Aprender a relacionar os mitos que xurden nunha época cos acontecementos históricos de esa época.

Unidade 4. A muller (γυνή)

I- A muller (γυνή)

Afrodita. Persistencia do mito.

II- Sistema pronominal

1. Os pronomes (II): persoais e
2. Valor e uso dos casos (II)
 - a) O dobre acusativo
 - b) O dativo posesivo

III- As preposicións (II)

IV- Sistema verbal:

O infinitivo (I):

- a) O infinitivo de presente activo
- b) Sintaxe: o infinitivo concertado.

V- Viaxe a Grecia: Troia.

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura da deusa Ἀφροδίτη : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia desta deusa na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Coñecer o mito de Pandora.

- Coñecer a organización da vida entre os gregos, observando a diferenza entre as distintas cidades.
- Reflexionar sobre a situación e organización da vida privada, a familia e a muller.
- Coñecer a situación destacada dos pronomes persoais na lingua, como demostran as súas formas en grego e demais linguas indoeuropeas.
- Reflexionar sobre a orixe dos pronomes persoais.
- Recoñecer e sistematizar o estudo morfosintáctico da flexión pronominal.
- Insistir nas formas e funcións dos casos, estudando o dativo posesivo en esta unidade.
- Ampliar os conceptos e estruturas sintácticas, iniciando o estudo dos diferentes tipos de oración.
- Relacionar as estruturas sintácticas coas da propia lingua e con outras coñecidas, como o latín e o inglés, comprobando que a organización sintáctica é a mesma, xa que proceden de estruturas sintácticas comúns; os que cambian son os recursos propios de cada lingua.
- Coñecer o espazo e as características das rexións nas que xurdiu e se desenvolveu a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Troia, encrucillada entre Oriente e Occidente, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espazo os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia na etapa da Idade Escura, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer as características da épica grega, estudando os autores máis representativos

- Iniciar un acercamento ós xéneros e modelos literarios gregos a través das oracións e textos traducidos.
- Coñecer e comprender a transcendencia da poesía épica na antigüidade.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico da deusa Ἄφροδιτι e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre esta deusa.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Ἄφροδιτι nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Eurípides, Xenofonte, Homero.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Búsqueda e consulta de información sobre o mito de Pandora, comparando este mito cos de outras relixións.
- Lectura de fragmentos literarios nos que apareza a muller como protagonista.
- Debate sobre a situación da muller na Grecia antiga.
- Análise morfolóxica dos pronomes persoais en diferentes casos.
- Comparación entre os pronomes persoais gregos e os do latín, castelán, inglés, etc.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a función dos pronomes persoais.
- Realización de exercicios para aplicar a teoría morfosintáctica.

- Repaso dos compoñentes dunha oración copulativa.
- Comprobación da presenza da estrutura sintáctica do infinitivo en linguas como o latín e o inglés.
- Análise de infinitivos.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Grecia da época da guerra de troia e da chamada Idade Escura.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Lectura e análise de de textos seleccionados de poesía épica, destacando as peculiaridades de este xénero literario.
- Lectura e comentario de fragmentos da Ilíada e da Odisea, comprobando a importancia de Homero na posteridade.
- Elaborar unhas listas ou un mural cos guerreiros gregos, cos troyanos e cos deuses que defendían a cada bando.
- Desenvolvemento dun relato sobre o tema da viaxe como experiencia vital e como recurso literario, tendo como referencia A Odisea.
- Comparación das aventuras de Odiseo e Eneas.
- Recoñecemento de mitos e personaxes mitolóxicos estudados tanto na literatura grega como en outras materias.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e a deusa Ἄφροδιτη en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais ou místicos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.

- Interese por coñecer a sociedade e a unidade familiar grega.
- Reflexionar sobre a situación da muller na sociedade grega.
- Interese por coñecer a morfoloxía grega en xeral, e os pronomes persoais en particular.
- Afán por afondar na morfoloxía verbal grega, a través do estudio das formas nominais do infinitivo.
- Curiosidade por coñecer os campos semánticos de orixen grego e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Ser conscientes da importancia da cultura grega na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.
- Reflexionar sobre a importancia da poesía épica.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución dos xéneros literarios gregos.
- Curiosidade por comprender a influencia da poesía épica grega na actualidade.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ἄφροδιτι dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características desta deusa e a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.

- Aprender o mito de Pandora e a relación con outros mitos de outras relixións.
- Coñecer as estruturas sociais fundamentais da sociedade na Grecia antiga, tendo en conta as diferenzas entre cidades.
- Identificar a importancia dos aspectos sociais.
- Aprender as características morfolóxicas dos pronomes persoais.
- Recoñecer a influencia grega nos distintos campos semánticos.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Describir a formación do infinitivo en grego.
- Recoñecer as funcións sintácticas do infinitivo.
- Recoñecer os valores das preposicións en grego
- Comprender a utilización das raíces gregas para a formación de palabras en composición.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia durante a Idade Escura.
- Aprender as características da poesía épica grega, identificando os autores e as obras.

Unidade 5. O deporte (γυμναστική)

I- O deporte (γυμναστική)

Hermes. Persistencia do mito

II- Sistema nominal

1- Terceira declinación (I)

- a) Consideracións xerais
 - b) Tems en consoante oclusiva
- 2- Os pronomes (III)
- a) Posesivos
 - b) Relativos
- 3- As proposicións de relativo

III- Sistema verbal

- 1- A voz media e a voz pasiva
- 2- Desinencias medio-pasivas
- 3- Sintaxe da voz pasiva: o complemento axente

Viaxe a Grecia: Olimpia

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura do deus Ἑρμῆς: a súa orixe e mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia deste deus na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Coñecer a importancia do deporte no mundo grego.
- Comprender a relación entre o deporte e a relixión.

- Comprender o concepto lingüístico de acentuación e entender a gran complexidade de esta flexión en grego.
- Iniciar o coñecemento de algunhas nocións básicas de fonética para comprender a flexión acentuación.
- Relacionar os fenómenos fonéticos cos que tamén se producen en outras linguas.
- Ampliar a flexión verbal incorporando a voz media e comprendendo a súa forma e a súa función en grego e a súa propia correspondencia na propia lingua.
- Afondar no léxico a través da composición.
- Coñecer o uso e as formas dos pronomes posesivos e relativos.
- Coñecer o espazo e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Olimpia.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espazo os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer a orixe dos xogos e a súa relación coa mitoloxía.
- Reflexionar sobre a importancia da organización dos xogos.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos

- Elaborar un esquema xenealóxico do deus Ἑρμῆς e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre este deus.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Ἑρμῆς nas manifestacións artísticas gregas.
- Búsqueda de información sobre o deporte en Grecia.
- Facer un estudo da relación entre relixión e deporte.
- Comparación entre os deportes da antigüidade clásica e os actuais.
- Lectura crítica de textos: Xenófanes, Aristóteles, Himnos Órficos, Homero.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Análise morfolóxica de palabras en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a flexión atemática.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a función dos pronomes posesivos.
- Análise morfolóxica de pronomes relativos e posesivos en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica os pronomes posesivos e relativos.
- Realización de exercicios de morfoloxía e fonética para aplicar o explicado.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Grecia.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.

- Elaboración dun traballo sobre o deporte en Grecia, tendo en conta a súa relación coa relixión.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e o deus Ἑρμῆς en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais ou místéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Interese por coñecer a importancia do deporte no mundo antigo.
- Interese por coñecer a morfoloxía en xeral e a flexión temática e os pronomes posesivos e relativos en particular.
- Afán por afondar na morfoloxía verbal grega a través do estudio da voz media e a voz pasiva.
- Motivación para analizar estruturas sintácticas como as oracións de relativo.
- Curiosidade polos procedementos na formación de palabras e pola herdanza etimolóxica que deixou a lingua grega en castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ἑρμῆς dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características deste deus a a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Aprender a relación entre o deporte e a relixión.
- Aprender as características fundamentais da morfología grega.
- Asimilar as características da flexión atemática.
- Aprender a flexión dos pronomes posesivos e relativos.
- Aprender a formación dos distintos tempos das voces media e pasiva.
- Recoñecer os fundamentos das oracións de relativo.
- Comprender a utilización de raíces gregas para a formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia.
- Coñecer o mundo do deporte na antigüidade clásica.

Unidade 6. A relixión (τὰ περὶ τῶν θεῶν)

I. A relixión (τὰ περὶ τῶν θεῶν)

Apolo e Ártemis. Persistencia do mito.

II. Sistema nominal:

1- Terceira declinación (II):

Temas en soante:

- a- Temas en líquida
- b- Temas en nasal

2- Os pronomes (IV)

- a- Indefinidos
- b- Interrogativos
- c- Numerais

3- Valor e uso dos casos (III)

O xenitivo partitivo

III. O Oráculo

IV. As preposicións (III)

V. Sistema verbal: o infinitivo (II)

a- Infinitivo presente medio-pasivo

b- Sintaxe:

- Infinitivo non concertado
- Infinitivo con artigo

VI. Viaxe a Grecia: Lesbos

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura dos deuses ' Απολλων e ' Αρτεμις : a súa orixe e mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia destes deuses na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.

- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Estudiar o mundo da adiviñación no mundo grego.
- Coñecer os santuarios máis importantes dedicados ós oráculos.
- Comprender a importancia dos sacerdotes e das pitonisas no mundo da adiviñación.
- Profundizar na complexidade da lingua grega, estudiando novos temas da flexión agramatical nominal.
- Ampliar os conceptos e estruturas sintácticas, iniciando o estudo dos diferentes tipos de oración.
- Relacionar as estruturas sintácticas coas da propia lingua e con outras coñecidas, como o latín e o inglés, comprobando que a organización sintáctica é a mesma, xa que proceden de estruturas comúns; os que cambian son os recursos propios de cada lingua.
- Afondar no coñecemento do léxico.
- Reflexionar sobre a orixe común do interrogativo e o indefinido.
- Reflexionar sobre como a lingua escrita reproduce o tono da lingua oral.
- Coñecer o uso e as formas dos indefinidos.
- Recoñecer e sistematizar o estudo morfosintáctico da flexión pronominal.
- Recoñecer as bases da estrutura sintáctica das oracións interrogativas.
- Profundizar no coñecemento da sintaxe grega coas clases de oracións interrogativas.
- Coñecer o espazo e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Lesbos.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.

- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer as características da lírica grega, estudiando os autores máis representativos.
- Iniciar un achegamento aos xéneros e modelos literarios gregos a través das oracións e textos traducidos.
- Coñecer e comprender a trascendencia da poesía na antigüidade.
- Debatir sobre a situación da poesía e dos poetas nas distintas épocas.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico dos deuses Ἄπολλων e Ἄρτεμις e distinguir seus atributos.
- Comparación de estas divindades coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre estes deuses.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Ἄπολλων e Ἄρτεμις nas manifestacións artísticas gregas.
- Búsqueda de información sobre a adiviñación no mundo grego.
- Lectura crítica de textos: Xenófanes, Semónides, Homero, Calímaco, Apolodoro.
- Vocabulario presente en galego e castelán.

- Análise morfolóxica de palabras en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a flexión aтемática.
- Realización de exercicios de morfoloxía para aplicar o explicado.
- Búsqueda do Nominativo de Singular a partir de uns sintagmas nominais propostos, para que o alumno aprenda a relacionar e clasificar.
- Declinación de sintagmas relacionando sustantivos e adxectivos das tres declinacións.
- Relación dos temas da flexión aтемática cos seus correspondentes temas na lingua latina.
- Repaso dos componentes duna oración copulativa.
- Comprobación da presenza da estrutura sintética do infinitivo en linguas como o latín ou o inglés.
- Análise de infinitivos gregos.
- Análise morfolóxica dos pronomes interrogativos e indefinidos en diferentes casos.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a función dos pronomes interrogativos e indefinidos.
- Análise de oracións interrogativas: directas, indirectas e dobles.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da illa de Lesbos.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración dun traballo sobre a época arcaica grega, como pulo desencadéante do esplendor cultural posterior.

- Lectura e análise de poemas da lírica grega para constatar a diferenca coa épica e as peculiaridades deste xénero literario.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e os deuses Ἄπολλων e Ἄρτεμις en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais ou místicos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Reflexionar sobre a importancia dos oráculos no mundo grego e a súa continuidade no mundo actual.
- Interese por coñecer a morfoloxía grega en xeral e a flexión atemática en particular.
- Afán por afondar na morfoloxía verbal grega, a través do estudio das formas nominais do verbo. (Infinitivo).
- Interés por coñecer a morfoloxía nominal grega en xeral, e os pronomes en particular.
- Motivación para analizar estruturas sintácticas como as oracións interrogativas.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e polo herdo etimolóxico que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.

- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devir dos feitos históricos.
- Reflexionar sobre a importancia lírica grega como base da literatura actual.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución dos xéneros literarios en Grecia.
- Curiosidade por comprender a influencia da literatura grega na actualidade.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de ' Ἀπολλων e ' Ἄρτεμις dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características destes deuses a a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Aprender as características fundamentais da morfoloxía grega.
- Asimilar as características da flexión atemática.
- Describir a formación do infinitivo grego.
- Identificar as estruturas isintácticas das oracións copulativas.
- Recoñecer as funcións sintácticas do infinitivo.
- Recoñecer os valores das preposicións en grego.
- Aprender as características morfolóxicas dos pronomes interrogativos e indefinidos.
- Identificar os fundamentos das oracións interrogativas directas, indirectas e dobles.
- Comprender a utilización de raíces gregas para a formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.

- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Lesbos.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia desde o s. VIII até o VI.
- Aprender as características da poesía lírica.
- Aprender as etapas máis destacadas da poesía lírica, identificando ós autores e as obras que se configuraron como clásicos.

Unidade 7. A guerra (πολεμος)

I. A guerra (πολεμος)

Ares. Persistencia do mito.

II. Sistema nominal.

- 1- Terceira declinación (III): temas en –
- 2- Os adxectivos (II): os adxectivos irregulares:
- 3- Os graos dos adxectivos: comparativos e superlativos
 - a. O adxectivo en grao comparativo
 - b. O adxectivo en grao superlativo.

III. Sistema verbal

- 1- O participio (I)
 - a- Participio de presente
 - b- Uso nominal do participio.
 - c- Uso verbal: o participio concertado.
- 2- O aumento
 - a- O aumento e os seus tipos
 - b- O aumento nos verbos compostos

IV. Viaxe a Grecia: Esparta

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.

- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura do deus Ἄρης : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia deste deus na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Comprender a influencia das guerras na sociedade grega.
- Entender a necesidade da formación militar como preparación para a defensa do seu territorio.
- Iniciar un coñecemento do exército grego, tendo en conta a súa profesionalización e as técnicas de combate.
- Afondar na complexidade da lingua grega estudiando novos temas da flexión atemática.
- Reorganizar e sistematizar os diferentes adxectivos xa aprendidos na flexión correspondente.
- Reflexionar sobre o termo “irregular” no ámbito lingüístico.
- Recoñecer os recursos que establecen as linguas para expresar a comparación.
- Distinguir as coincidencias e as diferencias dos mencionados recursos nas linguas coñecidas polos alumnos.
- Reflexionar sobre a diferente estrutura da flexión verbal grega, latina e a da propia lingua.
- Ampliar os recursos sintácticos co estudio sistemático do participio.

- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Esparta.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Esparta, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer as institucións de Esparta.
- Iniciar un coñecemento das clases sociais nas cidades gregas.
- Reflexionar sobre a importancia da educación en Esparta.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico do deus Ἥρας e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre este deus.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Ἥρας nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Tirteo, Eurípides, Homero.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Estudio das características do exército grego.

- Búsqueda de información sobre as armas e tácticas militares en Grecia.
- Análise morfolóxica de palabras en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a flexión atemática.
- Análise morfolóxica de adxectivos en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poñan en práctica os adxectivos.
- Análise morfolóxica dos adxectivos nos distintos graos de comparación
- Formación de comparativos e superlativos sobre adxectivos xa coñecidos e, á inversa, realizar unha búsqueda do adxectivo positivo a partir de formas de comparativo e superlativo.
- Traducción de oracións con comparativos e superlativos.
- Búsqueda do Nominativo de Singular a partir de sintagmas nominais propostos, para que o alumno aprenda a relacionar e clasificar.
- Declinación de sintagmas, relacionando sustantivos e adxectivos das tres declinacións.
- Relación dos temas da flexión atemática cos correspondentes temas da declinación latina.
- Práctica da conxugación.
- Identificación do presente entre diferentes formas verbais.
- Análise de oracións nas que aparecen estruturas do participio.
- Realización de exercicios de morfoloxía para aplicar o explicado.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Esparta.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.

- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración dun traballo sobre a situación dos escravos en Esparta.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e o deus Ἄρης en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais non mistéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Curiosidade por coñecer a formación dos exércitos gregos.
- Afán por afondar nas tácticas militares dos distintos exércitos do mundo grego.
- Interés por coñecer a morfoloxía grega en xeral e a flexión atemática e os adxectivos en particular.
- Afán por profundizar na morfoloxía verbal grega.
- Motivación para profundizar nas estruturas sintácticas gregas como as do participio.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.

- Interese por coñecer a sociedade e a unidade familiar espartana.
- Reflexionar sobre a institución da escravitude.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ἡρα dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características deste deus a a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Coñecer as características dos exércitos en Grecia.
- Recoñecer os distintos tipos de armas e as distintas técnicas de combate nas cidades gregas.
- Aprender as características fundamentais da morfoloxía grega.
- Asimilar as características da flexión aemática.
- Asimilar as características da flexión dos adxectivos gregos nos distintos graos de comparación.
- Describir e identificar estruturas sintácticas gregas como as do participio.
- Comprender a utilización de raíces gregas para a formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñecer as características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Esparta.
- Aprender os aspectos básicos das institucións en Esparta.
- Coñecer as estruturas sociais da sociedade espartana
- Identificar a importancia de aspectos sociais como a escravitude.

Unidade 8. A arte (τεχνη)

I- A arte (τεχνη)

Atenea. Persistencia do mito

II- Sistema nominal.

1- Terceira declinación (IV): temas en silbante.

2- Valor e uso dos casos (IV): complementos circunstanciais sen preposición.

- a) A expresión de tempo
- b) A expresión no espazo
- c) O acusativo de relación

III- Sistema verbal.

1- Os modos verbais

- a) Subxuntivo
- b) Optativo
- c) Imperativo

2- O infinitivo (III)

- a) Cadro xeral.
- b) A construción persoal.

IV- Viaxe a Grecia: Atenas (I)

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura da deusa Ἀθηνᾶ : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.

- Comprender a incidencia desta deusa na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Entender o concepto de “arte” entre os antigos gregos.
- Conseguir unha sistematización da flexión nominal.
- Profundizar na complexidade da lingua grega, repasando a flexión atemática nominal.
- Comprender a función dos modos, relacionando forma e función.
- Ampliar os conceptos e estruturas sintácticos.
- Profundizar no léxico e na formación de palabras.
- Ampliar o léxico a través da etimoloxía.
- Lograr unha sistematización do verbo grego.
- Comprender os distintos recursos de diferenciación dos temas verbais que utiliza a lingua grega.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Atenas, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Atenas, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Comprender a importancia da arte grega como expresión creativa plástica dos sentimentos de beleza, armonía e liberdade do pobo grego.

- Coñecer as etapas da arte grega que reflexan tamén a evolución do pensamento e a cultura gregos.
- Entender a importancia da construción de templos e recintos sagrados, como marco para a celebración das festas, có estadio e o teatro donde terán lugar as competicións atléticas e literarias.
- Ser conscientes da importancia da escultura grega como expresión dun canon de beleza.
- Entender os valores da cerámica como expresión artística e soporte plástico dos relatos míticos e da vida cotiá.
- Reflexionar sobre a influencia da arte grega na actividade artística posterior en tódalas súas expresións.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico da deusa Ἄθηνᾶ e distinguir seus atributos.
- Comparación de esta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre esta deusa.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Ἄθηνᾶ nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Demetrio, Galeno, Luciano, Píndaro.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Realización das actividades de cada un dos apartados.
- Análise morfolóxica de palabras en diferentes casos indicando o enunciado.

- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a flexión aтемática.
- Búsqueda do Nominativo de Singular a partir de sintagmas nominais propostos para que o alumno aprenda a relacionar e clasificar.
- Declinación de sintagmas, relacionando sustantivos e adxectivos das tres declinacións.
- Relación dos temas da flexión aтемática cos correspondentes temas na lingua latina.
- Traducción de oracións sinxelas analizando os valores dos modos verbais gregos.
- Relación das funcións dos modos en grego, latín galego e castelán, comentando os diferentes recursos para expresar sus funcións.
- Identificación das formas dos verbos máis representativos e esenciais da lingua grega.
- Elaboración do paradigma dos diferentes grupos de verbos que siguen o modelo do verbo λυ□ω.
- Búsqueda e análise de formas verbais gregas.
- Comparación de estruturas verbais nalgúñas linguas coñecidas.
- Realización de exercicios de morfoloxía para aplicar o explicado.
- Traducción dun sinxelo texto completo no que se mostren os elementos morfosintácticos aprendidos.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Grecia.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración de esquemas das distintas etapas da arte grega.

- Ordenación e relación cronolóxica de obras de arte según sean arquitectónicas, escultóricas o pictóricas.
- Descripción da estrutura dun templo grego, comparando có modelo do Partenón e analizando a súa influencia posterior.
- Visionado de obras de arte gregas dos distintos períodos.
- Comparación da representación artística dos deuses e a súa influencia na arte occidental.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e a deusa Ἀθηνᾶ en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais non místéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Curiosidade por coñecer a importancia da “arte” en Grecia
- Interese por coñecer a morfoloxía grega en xeral, e a flexión atemática en particular.
- Afán por profundizar na morfoloxía verbal grega a través do estudio dos modos. Motivación por analizar estruturas sintácticas da lingua grega.
- Motivación por analizar estruturas sintácticas da lingua grega
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Atenas.

- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.
- Reflexión sobre a importancia das manifestacións artísticas en Grecia.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ἄθηνᾶ dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características desta deusa e a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Coñecer as características fundamentais da morfoloxía grega.
- Asimilar as características da flexión aemática.
- Analizar morfolóxicamente as declinacións estudadas.
- Describir e recoñecer a formación e os valores dos modos verbais en grego
- Asimilar as características fundamentais da conxugación grega.
- Recoñecer as raíces gregas na formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Atenas, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Atenas.coñecer as estruturas sociais fundamentais da sociedade na Grecia antiga, tendo en conta as diferencias entre cidades.
- Identificar a importancia de aspectos sociais como a escravitude.
- Coñecer as características máis destacadas das distintas “artes” en Grecia.

Unidade 9. As festas (ἑορταί)

I- As festas (ἑορταί)

Dioniso e Demeter. Pervivencia do mito.

II- Sistema nominal.

1- Terceira declinación (V)

a) temas en vocal

b) temas en diptongo

2- Os adxectivos (III): esquema xeral

III- As conxuncións coordinadas

IV- Sistema verbal

1- Verbos contractos

2- A reduplicación

3- Réxime especial dalgúns verbos.

V- Viaxe a Grecia: Atenas (II)

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura dos deuses Δημήτηρ e Διόνισος : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia destes deuses na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.

- Analizar a importancia da festa como motivo de encontro e expresión de manifestacións culturais, xa que algunhas aglutinan tódolos elementos básicos da sociedade.
- Valorar os elementos que forman un pobo, o feito relixioso, a recollida da coseita, as festas, os cantos, as competicións deportivas e literarias; elementos que están na base de todas as nosas celebracións e que proporcionan a oportunidade de consolidar xéneros literarios como o teatro.
- Profundizar na complexidade da lingua grega, estudiando novos temas da flexión atemática nominal
- Reorganizar e sistematizar os diferentes adxectivos xa aprendidos na flexión correspondente.
- Reflexionar sobre a diferente estrutura da flexión verbal grega, latina e a da propia lingua.
- Comprender as características dos verbos contractos en grego.
- Conseguir asentar unha estrutura completa da flexión verbal grega ó estudar o tema de perfecto.
- Ampliar os conceptos e estruturas sintácticas, iniciando o estudo dos diferentes tipos de oración.
- Profundizar nos diferentes recursos sintácticos: parataxis e hipotaxis.
- Relacionar as estruturas sintácticas coas da propia lingua e con outras coñecidas, como o latín ou o inglés, comprobando que a organización sintáctica é a mesma, xa que proceden de estruturas comúns; os que cambian son os recursos propios de cada lingua.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Atenas, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.

- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer os diferentes sistemas de goberno utilizados nas cidades gregas e a súa repercusión na evolución das mesmas.
- Entender a importancia da $\pi\omicron\lambda\iota\varsigma$ na vida grega, xa que é o marco donde se realizan os feitos máis importantes da cultura grega e don o home ve realizados seus anhelos de xustiza e liberdade.
- Comprender que un aspecto fundamental da cultura grega non é o éxito alcanzado, senón a constante búsqueda de cauces de convivencia, como o proba o intento dos diferentes sistemas de goberno: monarquía, tiranía, democracia, etc.
- Coñecer a importancia dos textos literarios gregos xa que é en eles donde quedou plasmada toda a inquietude cultural, a relixión, o mito, etc.
- Comprender que a literatura grega reflexa o despertar do home ante as dificultades da súa existencia.
- Entender a transcendencia da literatura grega e a súa influencia na literatura posterior.
- Coñecer a trascendental relación entre o mito e o teatro grego.
- Reflexionar sobre a importancia do teatro grego como síntesis dos xéneros anteriores e expresión artística do sentimento human.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos

- Elaborar un esquema xenealóxico dos deuses Δημητήρ e Διοίσιος e distinguir seus atributos.
- Comparación destas divindades coas correspondentes romanas e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre estes deuses.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Δημητήρ e Διοίσιος nas manifestacións artísticas gregas.
- Búsqueda e consulta de información sobre as festas panhelénicas.
- Lectura crítica de textos: Demóstenes, Luciano, Homero.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Análise morfolóxica de palabras en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a flexión atemática.
- Búsqueda do Nominativo de Singular a partir de sintagmas nominais propostos, para que o alumno aprenda a relacionar e clasificar.
- Declinación de intagmas relacionando sustantivos e dxectivos das tres declinacións.
- Relación dos temas da flexión atemática cos seus correpondentes temas na lingua latina.
- Análise morfolóxica de edxectivos en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Traducción de oracións nas que se poñan en práctica os adxectivos.
- Relación das flexións dos adxectivos gregos coas do latín.
- Identificación do presente en diferentes formas verbais.
- Práctica da conxugación.
- Práctica de exercicios para formar o perfecto a partir de diferentes presentes, para practicar os diferentes tipos de reduplicación.

- Reflexión sobre o termino “perfecto” en grego e en latín, su significado e uso en outras linguas.
- Repaso das estruturas sintácticas: parataxis e hipotaxis.
- Realización de exercicios para aplicar a teoría morfosintáctica.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Atenas.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Descripción da organización da “polis”.
- Estudio das diferentas entre Esparta e Atenas a través dun cadro esquemático.
- Comparación dos sistemas de goberno de Grecia e Roma mediante esquemas.
- Elaboración dun vocabulario de termos políticos que teñen a súa orixe na lingua grega.
- Interese por coñecer a sociedade e a unidade familiar grega.
- Reflexionar sobre a institución da escravitude
- Lectura crítica de textos.
- Comentario de fragmentos de tragedias gregas nas que aparezan os temas mitolóxicos estudados.
- Comparación e reflexión sobre o concepto de Destino e a función do Oráculo no mito de Edipo.
- Elaboración dun traballo sobre unha obra grega de teatro clásico leída na aula, analizando as características básicas e a estrutura.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e os deuses Δημητήρ e Διούσιος en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais non mistéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Afán por comprender a importancia das festas entre os gregos.
- Interés por coñecer a morfoloxía en xeral e a flexión atemática e os adxectivos en particular.
- Afán por profundizar na morfoloxía verbal grega.
- Motivación para analizar as estruturas sintácticas.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.
- Curiosidade por comprender as formas políticas da antiga Grecia e a súa transcendencia na cultura europea.
- Ser conscientes da importancia da cultura grega na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexionar sobre a importancia da literatura grega como base da literatura actual.
- Curiosidade por comprender a influencia do teatro grego na actualidade.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Δημητήρ e Διονισος dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características destes deuses e a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- identificar a importancia dos aspectos culturais, como as festas panhelénicas.
- Aprender as características fundamentais da morfoloxía grega.
- Asimilar as características da flexión atemática.
- Asimilar as características da flexión dos adxectivos gregos.
- Recoñecer os presentes contratos da lingua grega.
- Describir as características dos tipos de estruturas sintácticas.
- Recoñecer os valores das partículas en grego.
- Asimilar as características do tema de perfecto, identificando os distintos tipos según se corresponden con presentes contractos e con presentes en oclusiva.
- Recoñecer as raíces gregas na formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Atenas.
- Aprender os aspectos básicos das formas políticas da monarquía, aristocracia e democracia.

- Recoñecer a influencia da cultura grega na cultura occidental e, especificamente, nos sistemas políticos dos Estados modernos.
- Aprender as características do teatro grego.
- Aprender as etapas máis destacadas do teatro grego , identificando os autores e as obras que se configuraron como clásicos.

Unidade 10. A xustiza (Δικη)

- A xustiza (δικη)

Zeus. Pervivencia do mito

II- Sistema nominal.

1- Cadro xeral da terceira declinación

2- Usos do artigo

III- Sistema verbal

1- O participio (II)

a) Cadro xeral

b) Uso verbal do participio:

-Participio non concertado ou absoluto

- Participio predicativo

2- O aoristo radical

IV- Viaxe a Grecia: Atenas (III)

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura do deus Ζεύς : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.

- Comprender a incidencia deste deus na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Coñecer o funcionamento da administración de xustiza no mundo grego.
- Sistematizar os órganos que administraban xustiza e as súas funcións.
- Conseguir a sistematización da flexión nominal.
- Profundizar na complexidade da lingua grega, repasando a flexión atemática nominal e analizando a flexión de algúns sustantivos irregulares.
- Ampliar o coñecemento dos recursos sintácticos co estudio sistemático do participio.
- Sistematizar o estudio do aoristo, insistindo na súa oposición ó presente.
- Profundizar no estudio da flexión verbal advertindo da importancia do aspecto.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Grecia, encrucillada entre Oriente e Occidente, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.

- Coñecer a importancia dos textos literarios gregos xa que é en eles donde quedou plasmada toda a inquietude cultural, a relixión, o mito, etc.
- Comprender que a literatura grega reflexa o despertar do home ante as dificultades da súa existencia.
- Entender a trascendencia da literatura grega e a súa influencia na literatura posterior.
- Introducir o tema do amor na literatura grega.
- Coñecer a figura de Sócrates e a súa actitude ante a vida e a morte.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico do deus Ζευς e distinguir seus atributos.
- Comparación desta divindade coa correspondente romana e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre este deus.
- Realización dun traballo sobre a importancia de Ζευς nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Hesíodo, Luciano, Sófocles.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Debate sobre o concepto de xustiza en Grecia e Roma.
- Realización de exercicios de morfoloxía para aplicar o explicado.
- Análise morfolóxica de palabras en diferentes casos, indicando o enunciado.
- Búsqueda do Nominativo de Singular a partir de sintagmas nominais propostos, para que o alumno aprenda a relacionar e clasificar.

- Declinación de sintagmas , relacionando sustantivos e adxectivos das tres declinacións.
- Relación dos temas da flexión atemática cos seus correspondentes temas na lingua latina.
- Traducción de oracións nas que se poña en práctica a flexión atemática.
- Práctica da conxugación verbal formando o imperfecto e o aoristo de diferentes presentes, intentando diferenciar os aoristos radicais dos marcados.
- Facer un estudio do aspecto verbal, comparando os pasados en grego, latín, galego, castelán, etc.
- Realización de exercicios para aplicar a teoría morfosintáctica.
- Análise de oracións nas que aparezan estruturas de participio.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Grecia.
- Ordenación e relación cronolóxica dos feitos e personaxes importantes na vida cultural grega.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados sobre as etapas da literatura grega.
- Realización dun cadro comparativo dos distintos xéneros e obras literarias gregas.
- Lectura crítica de textos.
- Elaboración dunha lista de palabras utilizadas en filosofía que sexan de orixe grego.
- Estudio e debate sobre o concepto do amor na literatura grega.

- Comentario do tema do amor a partir da lectura de algún dos mitos do “Banquete” de Platón.
- Elaboración dun traballo sobre Sócrates e a súa repercusión na cultura de occidente.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e o deus ΖΕΥς en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais non místéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Curiosidade por coñecer o mundo da xustiza na Grecia clásica.
- Interés por coñecer a morfoloxía grega en xeral, e a flexión atemática en particular.
- Afán por profundizar na morfoloxía verbal grega.
- Motivación por profundizar en estruturas sintácticas gregas como as do participio.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.

- Reflexionar sobre a importancia da literatura grega como base da literatura actual.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución dos xéneros literarios en Grecia, desde a época clásica hasta o período helenístico.
- Curiosidade por comprender a influencia da literatura grega na actualidade.
- Curiosidade por coñecer os campos semánticos de orixe grego e pola herdanza etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ζευς dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características desta deusa e a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Coñecer as institucións que administraban a xustiza no mundo grego.
- Coñecer as características fundamentais da morfoloxía grega.
- Asimilar as características da flexión atemática.
- Analizar morfolóxicamente as declinacións estudadas.
- Describir e identificar estruturas sintácticas gregas como as do participio.
- Asimilar as características do tema de aoristo, identificando os aoristos sigmáticos, radicais temáticos, radicais atemáticos en -η, -θη, e aoristos atemáticos en -κα.
- Recoñecer a influencia da lingua grega en diversos campos semánticos.
- Recoñecer as raíces gregas na formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.

- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Aprender as características de cada un dos xéneros literarios gregos.
- Aprender as etapas máis destacadas da literatura grega, identificando autores e as obras que se configuraron como clásicos.
- Recoñecer a influencia da literatura grega sobre a literatura universal.

Unidade 11. O matrimonio (Γάμος)

I- O matrimonio (γάμος)

Hera e Hefesto. Pervivencia do mito

II-As oracións subordinadas (I)

1- Substantivas ou completivas

2- Circunstanciais (I):

- Causais
- Temporais
- Finais
- Consecutivas

III- As preposicións (IV)

IV- Sistema verbal

1- Verbos oclusivos

2- Verbois líquidos

V- Viaxe a Grecia : Macedonia

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.

- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura dos deuses ' □Ηρα e ' □Ηφαιστος : a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia destes deuses na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Ampliar os conceptos e estruturas sintácticas, iniciando o estudo dos diferentes tipos de oración.
- Profundizar nos diferentes recursos sintácticos: parataxis e hipotaxis.
- Profundizar no coñecemento da sintaxe grega coas oracións subordinadas adverbiais.
- Relacionar as estruturas sintácticas coas da propia lingua e con outras coñecidas, como o latín ou o inglés, comprobando que a organización sintáctica é a mesma, xa que proceden de estruturas comúns; os que cambian son os recursos propios de cada lingua.
- Coñecer a cerimonia de voda no mundo grego.
- Reflexionar sobre a situación da muller nunha situación de divorcio.
- Relacionar as estruturas sintácticas coas da propia lingua e con outras coñecidas, como o latín e o inglés, comprobando que a organización sintáctica é a mesma, xa que proceden de estruturas comúns; os que cambian son os recursos propios de cada lingua.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Macedonia.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.

- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Macedonia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Comprender que a cultura e o pensamento político gregos desenrólanse dentro da *πολις*, moi especialmente en Atenas, e desde alí, extenderanse gracias a Alexandre Magno cara Oriente e co Imperio Romano cara Occidente.
- Reflexionar sobre a grandeza e importancia da figura de Alexandre Magno como difusor da cultura grega.
- Entender o feito extraordinario de extender as fronteiras do mundo grego nun espacio temporal tan limitado.
- Ser conscentes de que a importancia e a forza de Grecia están no pensamento e a cultura, xa que militarmente foi sometida aínda que non dominada, xa que espírito grego seguiu vivo, tanto en Oriente como en Occidente, no mundo romano e posteriormente.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico dos deuses *Ἡρα* e *Ἥφαιστος* e distinguir seus atributos.
- Comparación destas divindades coas correspondentes romanas e verificación da súa pervivenza no mundo actual.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre estes deuses.

- Realización dun traballo sobre a importancia de Ἡρα e Ἡφαιστος nas manifestacións artísticas gregas.
- Lectura crítica de textos: Aristóteles, Homero, Apolodoro.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Búsqueda e consulta de información sobre a cerimonia de voda en Grecia.
- Comparación da cerimonia nas distintas cidades de Grecia.
- Repaso das estruturas sintácticas: parataxis e hipotaxis.
- Realización de exercicios para aplicar a teoría morfosintáctica.
- Análise de oracións sustantivas.
- Análise de oracións subordinadas adverbiais.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da historia de Macedonia.
- Elaboración de esquemas sobre os fitos de Alexandre Magno.
- Realización de mapas que mostren a expansión do mundo helenístico.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre o centro cultural de Alexandría.
- Elaboración dun traballo sobre a figura de Alexandre Magno.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e os deuses Ἡρα e Ἡφαιστος en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos

- Afán por afondar noutros cultos non oficiais non mistéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Motivación para analizar estruturas sintácticas como as oracións subordinadas.
- Motivación por profundizar en estruturas sintácticas gregas como as do participio.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devecer dos feitos históricos.
- Interese por coñecer as etapas da expansión do mundo helenístico.
- Curiosidade pola figura de Alexandre Magno.
- Reflexión sobre a helenización e os fundamentos sobre os que se apoiaba, como a koiné, a paideia, a influencia do estoicismo.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia de Ἡρα e Ἡφαιστος dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características destes deuses e a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Coñecer a cerimonia de matrimonio nas distintas cidades de Grecia.

- Describir as características dos tipos de estruturas sintácticas.
- Identificar a estrutura sintáctica das oracións sustantivas.
- Identificar os fundamentos das oracións subordinadas adverbiais.
- Recoñecer as raíces gregas na formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas de formación do imperio de Alexandre Magno, partindo do dominio de Grecia ata a conquista de Asia Menor.
- Asimilar os acontecementos históricos que seguiron á morte de Alexandre e as accións dos Diádocos e Epígonos.
- Coñecer a figura de Alexandre Magno como un dos personaxes da antigüidade máis influíntes e de gran transcendencia.
- Entender a transcendencia do centro cultural de Alexandría que tivo como protagonista á sua Biblioteca.
- Adquirir os valores máis importantes do fenómeno da helenización, que supuso a expansión da cultura grega por un amplísimo territorio que abarcaba desde o Mediterráneo ata os límites da India.

Unidade 12. Os heroes (ἥρωες)

I- Os heroes (ἥρωες)

II- As oracións circunstanciais (II)

- 1- Comparativas
- 2- Condicionais
- 3- Concesivas

III- O adverbio

IV- Sistema verbal

- 1-Clasificación xeral do verbo
- 2- Verbos atemáticos

V- Fin da viaxe: Os gregos na Península Ibérica

Obxectivos:

- Coñecer e comprender os elementos que integran o mundo relixioso grego.
- Diferenciar os aspectos que distinguen relixión e mitoloxía.
- Comprender a importancia dos mitos no mundo grego como intento de explicación dos feitos reais e problemas universais.
- Iniciar un coñecemento do mundo relixioso grego partindo da orixe dos deuses.
- Estudiar a figura dos heroes: a súa orixe e os mitos máis coñecidos.
- Comprender a incidencia destes heroes na arte plástica e literaria, xa que os deuses e heroes son os seus principais protagonistas.
- Coñecer ós deuses e heroes máis representativos, para comprender mellor o feito cultural grego.
- Entender a función dos deuses e heroes no mundo grego e comprender a súa pervivencia en toda a cultura occidental.
- Recoñecer os aspectos característicos das oracións comparativas, condicionais e concesivas.
- Lograr unha sistematización do verbo grego.
- Ampliar o estudo do verbo co estudo dos verbos atemáticos.
- Reflexionar sobre as peculiaridades do verbo “ser” en linguas coñecidas como o latín, grego, galego, castelán, francés ou inglés.
- Reflexionar sobre o concepto lingüístico de radical e marcado.
- Ampliar o estudo sobre as peculiaridades lingüísticas do tema de presentegrego, incorporando os presentes atemáticos marcados como $\delta\iota\delta\omega\mu\iota$.
- Comprender os distintos recursos dos temas de diferenciación dos temas verbais que utiliza a lingua grega.

- Diferenciar os dous sistemas que utiliza a lingua grega: os verbos que podemos chamar irregulares e os que siguen o modelo de conxugación do verbo λυ□ω.
- Coñecer o espacio e as características das rexións nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Reflexionar sobre a importancia da situación xeográfica de Grecia, encrucillada entre Oriente e Occidente, así como da presenza determinante do mar.
- Ser consciente da relación que existe entre a situación xeográfica e as actuacións dos pobos.
- Comprender a importancia da pluralidade de xentes e lugares que forman a unidade do concepto “Helénico”.
- Situar no tempo e no espacio os acontecementos históricos máis representativos da historia de Grecia, identificando as súas manifestacións culturais básicas.
- Coñecer os primeiros vestixios gregos na Península Ibérica.
- Reflexionar sobre a importancia de Ampurias como base política, económica e financeira do sistema comercial grego en Iberia.
- Comprender o simbolismo da cerámica grega na Península.

Procedementos:

- Realización das actividades de cada un dos apartados
- Elaboración de esquemas a partir dos datos proporcionados
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Estudio das características da relixión grega e dos deuses olímpicos máis representativos
- Elaborar un esquema xenealóxico dos heroes máis importantes: Heracles, Perseo, Teseo, Xasón, Odiseo.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes sobre os heroes.
- Realización dun traballo sobre a importancia dos heroes nas manifestacións artísticas gregas.

- Lectura crítica de textos: Eurípides, Homero, Plutarco, Apolonio de Rodas.
- Vocabulario presente en galego e castelán.
- Realización de exercicios para aplicar a teoría morfosintáctica.
- Análise de oracións adverbiais: comparativas, condicionais, concesivas.
- Práctica da conxugación de presenteñéradicais de verbos atemáticos.
- Realización de exercicios para asegurar a aprendizaxe dos verbos εἶμι□, εἶμι, φημι□, insistindo na importancia do seu uso e as súas posibles coincidencias e diferencias.
- Práctica da conxugación de presentes atemáticos marcados.
- Relación dos verbos reduplicados en –μι cos correspondentes latinos: do, sto, iacio, etc.
- Identificación das formas dos verbos máis representativos e esenciais da lingua grega.
- Elaboración do paradigma verbal dos verbos irregulares máis importantes.
- Elaboración do paradigma dos diferentes grupos de verbos que siguen o modelo do verbo λυ□ω.
- Búsqueda e análise de formas verbais gregas.
- Comparación das estruturas verbais en algunhas linguas coñecidas.
- Análise de adverbios.
- Análise de palabras formadas a través da composición.
- Búsqueda de tecnicismos en galego e castelán cuxa orixe sexa a lingua grega.
- Realización dun mapa sinalando os lugares máis destacados da expansión grega na Península Ibérica.
- Búsqueda e consulta de información en diversas fontes.
- Elaboración dun traballo sobre os vestixios da presenza grega na Península.
- Lectura crítica de textos.

Actitudes

- Reflexionar sobre o feito relixioso e a mitoloxía.
- Curiosidade por coñecer os principais deuses do panteón olímpico en xeral, e os heroes en particular.
- Interese por comprender as figuras dos heroes gregos
- Afán por afondar noutros cultos non oficiais non místéricos e outras divindades que se difundiron en Grecia na época helenística.
- Ser conscientes da pervivencia da relixión grega no noso mundo contemporáneo.
- Motivación para analizar estruturas sintácticas como as oracións adverbiais.
- Afán por profundizar na morfoloxía verbal grega.
- Curiosidade polos procedementos de formación de palabras e pola herencia etimolóxica que deixou a lingua grega no galego e o castelán.
- Ser conscientes da importancia da lingua grega como lingua de cultura na conformación da mentalidade occidental.
- Reflexión sobre a importancia da civilización grega como base da historia europea occidental.
- Interese por coñecer a orixe e a evolución da historia de Grecia, desde o período minoico hasta a época helenística.
- Curiosidade por comprender a determinación dos aspectos xeográficos, culturais ou etnográficos no devenir dos feitos históricos.

Criterios de avaliación

- Aprender a importancia dos heroes dentro das divindades máis destacadas do panteón olímpico.
- Coñecer as características dos heroes e a súa pervivencia na arte e na cultura actual.
- Recoñecer a influencia da relixión grega.
- Identificar os fundamentos das oracións adverbiais.
- Asimilar as características fundamentais da conxugación grega.
- Asimilar as características dos presentes radicais atemáticos.

- Asimilar as características dos presentes radicais marcados.
- Diferenciar nun texto a forma dos adverbios en grego.
- Recoñecer a influencia da lingua grega en diversos campos semánticos.
- Recoñecer as raíces gregas na formación de palabras por composición.
- Identificar as raíces gregas máis habituais no léxico galego e castelán e nas linguas europeas coñecidas polos alumnos.
- Coñece-las características das zonas xeográficas nas que xurdiu e se desenrolou a historia de Grecia e a súa cultura.
- Aprender as etapas e os acontecementos históricos máis destacados da historia de Grecia, identificando a súas manifestacións culturais básicas como pegada na nosa civilización.
- Identificar a importancia de feitos históricos que se produciron en Grecia.
- Recoñecer a influencia da cultura grega na Península Ibérica.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN.

1. Ler textos gregos breves, transcribir os seus termos á lingua materna, utilizar os seus diferentes signos ortográficos e de puntuación e recoñecer o reflexo do alfabeto grego no abecedario latino propio das linguas modernas do noso contorno.

Con este criterio preténdese comprobar se o alumnado recoñece os signos ortográficos básicos da lingua grega e le con soltura textos breves. Así mesmo, comprobarase a súa capacidade para transcribir termos á súa lingua materna e para relacionar os dous sistemas de escritura, distinguindo as semellanzas e diferencias ortográficas e fonéticas entre ambos.

2. Comprender e ser capaz de traducir textos gregos sinxelos.

Preténdese comprobar se, con exercicios de comprensión e posterior tradución literal dun texto, o alumnado posúe a capacidade de recoñecer as diversas estruturas dunha lingua flexiva. Os textos serán breves, orixinais ou elaborados e de dificultade mínima.

3. Recoñecer en textos gregos os elementos básicos da morfoloxía e da sintaxe da oración, apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.

Este criterio pretende comprobar se se adquiriron as nocións de morfoloxía e sintaxe que permitan recoñecer as características dunha lingua flexiva e identificar formas e funcións. Relacionaranse eses elementos básicos cos do galego e do castelán ou cos doutras linguas coñecidas.

4. Detectar e comprender os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico científico e técnico das linguas modernas a partir de termos que aparezan nos textos.

Este criterio permite comprobar a capacidade de relacionar termos da propia lingua materna ou doutras que coñeza o alumnado co correspondente étimo grego. Tamén intenta verificar se o alumnado adquiriu un vocabulario básico que lle permita deducir palabras da mesma familia etimolóxica e os seus significados, tendo en conta os procedementos de derivación e composición.

5. Ler e comentar textos gregos traducidos de diversos xéneros ou textos referidos ao mundo grego e distinguir aspectos históricos e culturais contidos neles. Con este criterio preténdese determinar a capacidade de comprender o contido esencial dun texto, delimitar as súas partes e establecer a relación entre elas.

1. Poderase manifestar esta competencia mediante exercicios de lectura comprensiva de textos con sentido completo, contrastando os textos gregos con textos de literatura actual e valorando a súa actual vixencia. Os textos referidos ao mundo grego servirán, ademais, para aprender a reflexionar sobre os diferentes modos de se achegar á cultura clásica.

5. Situar no tempo e no espacio os máis importantes acontecementos históricos de Grecia, identificar as súas manifestacións culturais básicas e recoñecer a súa pegada na nosa civilización.

Este criterio trata de comprobar que se sitúan na súa época e marco xeográfico, tanto os acontecementos máis importantes que configuraron a historia de Grecia, como as súas manifestacións culturais máis significativas. Preténdese tamén constatar se se é capaz de recoñecer os elementos da cultura grega presentes na actualidade. Poderase manifestar a competencia elaborando mapas e desenvolvendo exposicións escritas ou orais sobre o mundo clásico.

5. Realizar, seguindo as pautas proporcionadas polo profesorado, pequenos traballos de investigación sobre a persistencia do mundo grego, consultando as fontes directas e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación como ferramenta de organización e comunicación dos resultados. Este criterio pretende verificar que os alumnos distinguen os elementos do mundo clásico, recoñecéndoo como herdanza do noso propio pasado, e que os interpretan criticamente á luz dos coñecementos que xa teñen, mediante a utilización selectiva de fontes diversas. Tamén trata de avaliar se son capaces de indagar nas fontes directas e tomar contacto coas materias ordenando os datos obtidos e elaborando o seu traballo mediante o uso das tecnoloxías da información e da comunicación como ferramentas fundamentais.

CRITERIOS MÍNIMOS DE AVALIACIÓN

- 1) Identificar aos principais deuses e heroes así como os seus poderes, atributos e mitos.
- 2) Localizar nun mapa mudo os principais lugares da Grecia antiga.
- 1) Situar historicamente aos personaxes, sucesos e obras máis destacadas da cultura grega.
- 2) Ler con soltura un texto grego.
- 3) Transcribir palabras gregas ao galego.
- 4) Declinar os substantivos, adxectivos e pronomes máis comúns.
- 5) Conxugar as principais formas regulares do verbo grego.
- 6) Traducir frases sinxelas sen diccionario.
- 7) Analizar os helenismos dunha relación léxica determinada.
- 8) Realizar aqueles traballos puntuais encomendados.
- 9) Asistir a clase e realizar con regularidade os exercicios propostos.

MATERIAIS E RECURSOS:

1. Dicionarios da lingua española e galega.
2. Dicionario grego.
3. Enciclopedias.
4. Dicionarios de mitoloxía.
5. Material (fotocopias, apuntes...) que suple o libro de texto.
6. Mapas.
7. Libros de lectura de autores clásicos.
8. Vídeos.
9. Outros que, circunstancialmente, servan para facilitarlle ó alumno a comprensión da materia.

2º DE BACHARELATO

INTRODUCCIÓN

Os obxectivos que persigue o currículo do bacharelato son moi diversos: a formación xeral dos alumnos (intelectual e humana) e a súa orientación, preparación para estudos superiores e para a vida activa e social. Neste senso, o currículo de esta etapa educativa ha de contribuir á formación intelectual de unha cidadanía informada e crítica, e por esto debe incluír aspectos da formación intelectual, cívica e ética. Deste xeito, á educación nos coñecementos propios da materia incorporará tamén a ensinanza en valores dunha sociedade democrática, libre, tolerante, plural, etc., unha das finalidades prioritarias da educación, tal e como se pon de manifesto nos obxectivos de esta etapa educativa, e nos específicos de cada unha das súas distintas materias. A educación moral e cívica, para a paz, para a saúde, para a igualdade de oportunidades entre persoas de distinto sexo, a ambiental se integran transversalmente en todos os aspectos e materias do currículo, sin esquecer o coñecemento e a comprensión de outros pobos (algo ó que esta materia pode colaborar intensamente).

Os tres obxectivos fundamentais desta materia neste curso son os seguintes:

- A profundización e ampliación do estudio da lingua grega.
- O acceso ós contidos culturais, literarios, relixiosos, históricos, etc., da civilización helena.
- Facer máis consciente ó alumno das raíces históricas da súa propia lingua e cultura.

En consecuencia, a lingua grega convértese para o alumno nun instrumento de acceso ó coñecemento da cultura helénica, non en van esta representa a orixe da civilización occidental.

METODOLOXÍA

O grego de segundo de bacharelato presenta estes trazos fundamentais:

- Continuación do estudio da lingua grega iniciado no primeiro curso.
- A súa relación co estudio de calquera lingua por parte do alumnado.
- A introducción ós diferentes xéneros da literatura grega, tanto en textos traducidos como en fragmentos orixinais.

A programación dos contidos desenrólase atendendo ós diferentes núcleos temáticos a que alude o DOGA. Estes núcleos son os seguintes:

- A lingua grega
- A interpretación dos textos
- O léxico grego e a súa evolución
- A literatura grega
- Grecia e o seu legado

A lingua grega

Ó igual que no curso anterior, pártese de textos gregos como elemento fundamental para a comprensión dos coñecementos lingüísticos correspondentes:

- A morfosintaxe nominal e pronominal.
- A morfoloxía verbal, cunha visión xeral de tódolos tempos e modos, insistindo nos tempos máis frecuentes en grego e os modos máis usuais nas voces activa, media e pasiva.

Dentro da **estructura oracional** repasaranse de forma ampla as oracións simples e compostas e se presentan estruturas características da lingua grega, como as oracións de participio e infinitivo. Os textos traballaranse de forma progresiva, de modo que, ó principio, estudaranse as oracións simples e coordinadas e, máis adiante, estruturas subordinadas de máis complexidade.

A interpretación dos textos

En principio, trátase de textos adaptados en grego ático do século V a.C., con estruturas similares as dos autores gregos, e vanse mostrando estruturas lingüísticas de dificultade crecente, que son relevantes polo seu uso frecuente.

O contido destes textos resulta fundamental para o coñecemento da cultura grega. A medida que avanza o método que utilizamos, inclúense cada vez máis textos orixinais. Ademáis, en relación coa literatura, preséntanse breves fragmentos orixinais dos autores principais. Ao finalizar este curso, o alumno poderá acercarse a calquera texto orixinal escrito en grego ático, cunha capacidade moi alta de lectura, de comprensión e de tradución dos textos.

O léxico grego e a súa evolución

En tódalas unidades prestarase gran atención ó léxico da lingua grega que debe asimilarse e seguíranse sempre criterios de frecuencia de aparición de termos, así como de utilidade; de esta forma, inténtase que o vocabulario grego que debe memorizarse sexa o máis productivo posible. Abórdanse o léxico e as etimoloxías en cada unidade para aprender, por medio de exercicios etimolóxicos, o vocabulario de orixe grega que se mantivo ata nosos días: isto representa unha enorme axuda para mellorar a comprensión na propia lingua. Outro aspecto importante é a formación de palabras, na que se abordan aqueles procesos de formación de palabras que pasaron ó galego e ó castelán. Entre outros campos semánticos insístese especialmente no vocabulario científico e técnico.

A literatura grega

Ó longo das unidades, aparecen desde o punto de vista xenérico as principais manifestacións da literatura grega, desde as características identificativas do xénero ata os autores máis representativos. En tódalas unidades inclúense traducións ás que se aplican actividades que inducen a reflexionar sobre as características principais de cada xénero e autor. Ademáis, trátase de explicar a pervivencia da literatura grega con determinadas cuestións e obras da literatura grega e contemporánea.

Grecia e o seu legado

Os contidos abranguen aspectos variados e importantes da cultura grega antiga que influíron na cultura occidental. Como método utilizaranse textos orixinais traducidos ó castelán, con insistencia na xeografía, historia, política, vida pública, vida privada, arte, relixión, mitoloxía, plantexando, ademáis, a influencia destas manifestacións culturais no mundo posterior. Estes textos ampliaranse con explicacións para completar aspectos que os textos orixinais non poden abarcar.

En suma, o alumno debe ser consciente de que vai aprender tanto a lingua grega como as raíces históricas das súas linguas e su cultura.

CONTIDOS.

Contidos comúns:

- Interpretación crítica de textos. A tradución como técnica. A exactitude na expresión lingüística.
- Valoración do estilo dun texto en función das peculiaridades do autor e das peculiaridades do texto e do contexto.
- A literatura grega como creadora dos xéneros literarios. Influencia da literatura grega na literatura posterior.
- Valoración crítica das raíces gregas da ciencia e do pensamento europeos.

A lingua grega:

- Flexión nominal.
- A primeira e segunda declinacións. Exceptúase a declinación ática.
- A terceira declinación, incluídos os substantivos e adxectivos irregulares máis comúns.
- Os comparativos e superlativos, incluídas as formas irregulares máis comúns.
- Numerais, determinantes e pronomes.
- Flexión verbal.
- Verbos εἶμι e λυω (coma paradigma) e máis os temáticos con presente contracto.
- Mecanismo do aumento e da reduplicación (agás a reduplicación ática).
- Aoristo radical temático; o aoristo radical atemático.
- Verbos consonánticos.
- Verbos atemáticos: panorama xeral.
- Sintaxe.
- As oracións simples, o réxime dos casos, o valor e uso das preposicións, a concordancia, as voces pasiva e media, as proposicións coordinadas.
- A subordinación: introdución ás subordinadas completivas; proposicións de relativo; usos e construción de participio incluído o xenitivo absoluto; introducción ás subordinadas de infinitivo; introducción ás subordinadas temporais, concesivas, comparativas, causais, consecutivas e finais; subordinadas condicionais de estrutura elemental.

Os textos gregos e a súa interpretación:

- Lectura comprensiva, tradución e comentario de textos orixinais.
- Lectura e comentario de obras e fragmentos gregos traducidos.

O léxico grego e a súa evolución:

- Aprendizaxe de vocabulario.
- Uso do dicionario.
- Helenismos no vocabulario común das linguas modernas.
- vocabulario específico de orixe grecolatina presente nas materias que se estudan no bacharelato.

Grecia e o seu legado:

- A transmisión dos textos gregos e o descubrimento de Grecia.
- A literatura grega a través dos seus textos. Xéneros, autoras e autores.
- Raíces gregas da cultura moderna na literatura, na filosofía, na ciencia e na arte.

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Saber os distintos esquemas de declinación (temática, atemática e temas en $-\alpha$) e conxugación, así como dos principais pronomes persoais, demostrativos, relativo, indefinidos...)
- Recoñecer as diferentes preposicións, formas nominais, pronominais e verbais da lingua grega e o seu funcionamento morfosintáctico.
- Comprender o sentido global de textos traducidos de diferentes xéneros literarios e recoñecer a vixencia actual dos seus plantexamentos.
- Coñecer os principais étimos gregos que deron lugar a palabras de uso cotiá e de linguaxes técnicos e os principais helenismos utilizados nas linguas actuais.
- Saber as características principais da literatura grega, relacionala cos acontecementos históricos e culturais da Grecia clásica e recoñecer a súa huella na nosa civilización.

TEMPORALIZACIÓN

En principio non imos establecer un libro de texto definitivo; os textos a traducir daranse en fotocopia, e os temas en apuntes. Si se utilizará un diccionario: recomendaremos o VOX.

Lingua	1º trimestre	Repaso e ampliación da morfoloxía e da sintaxe nominal e verbal. Lectura de textos en traducción.
	2º trimestre	Repaso e ampliación da sintaxe oracional. Lectura de textos en traducción.
	3º trimestre	Repaso global. Lectura de textos en traducción.
Cultura		Explicación dos aspectos culturais (historia, institucións – políticas, sociais, económicas, etc.-), así como os xéneros literarios e autores que aparecen nos textos traducidos.
Léxico		Estudio e comentario da pervivencia do léxico grego que vaia aparecendo nos textos nas linguas modernas, sobre todo o castelán e o galego.
Textos		Unha escolma de textos, de menor a maior dificultade, onde predominarán os autores: Xenofonte e Platón.

PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Nos procedementos de avaliación teránse en conta os seguintes aspectos:

- Ser moi variados, de modo que permitan avaliar os distintos tipos de capacidades e contidos e contrastar datos de avaliación das mesmas aprendizaxes obtidas a través de distintos instrumentos.
- Dar información concreta do que se pretende avaliar.
- Ser aplicables en situacións máis ou menos estruturadas da actividade escolar.
- Permitir avaliar a transferencia das aprendizaxes a contextos distintos daqueles nos que se adquiriron.

Para levar a cabo estes procedementos de avaliación atenderemos diferentes aspectos: feitos e contidos, procedementos e actitudes.

Feitos e contidos:

- Coñecemento e comprensión de feitos, hipótese, teorías e conceptos.
- Aplicación do coñecemento a novas situacións.
- Interpretación de feitos.

Procedementos:

- Utilización das notacións e representacións simbólicas propias da materia.
- Observación de feitos, recolección, organización e tratamentos de datos.
- Utilización de fontes de información de forma sistemática e organizada.

Actitudes:

- Interese para apreciar e valorar a materia na relación coa sociedade, a técnica, os recursos e o patrimonio, así como os beneficios prácticos que xerou.
- Autoconfianza e respecto hacia os demais.
- Adición de hábitos de traballo adecuados, así como o gusto pola orden e decoro na presentación de tarefas.
- Actitude receptiva e crítica ante ideas ou plantexamentos novos
- Iniciativa e interese polo traballo
- Afán polo traballo en equipo adoptando unha actitude de colaboración e flexibilidade nas tarefas colectivas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN.

1. Comprender e traducir de forma coherente textos gregos pertencentes a diversos xéneros literarios.

Con este criterio preténdese comprobar a adquisición dunha certa competencia lingüística e o progreso na práctica da tradución. Valorarase a elección correcta das estruturas sintácticas, das formas verbais, das equivalencias léxicas na lingua materna e da orde de palabras no proceso e resultado da tradución, así como o uso adecuado do dicionario.

2. Identificar e analizar en textos orixinais os elementos da morfoloxía e da sintaxe casual e oracional comparándoos con outras linguas coñecidas.

Este criterio trata de comprobar o coñecemento da lingua grega por parte do alumnado. Este ha de manifestar o seu avance neste nivel facendo análises morfosintácticas de textos orixinais de maior complexidade e recoñecendo as variantes e coincidencias respecto a outras linguas por el coñecidas.

2. Recoñecer en textos gregos orixinais termos que son compoñentes e étimos de helenismos, e deducir o seu significado, tanto no vocabulario patrimonial das linguas modernas coma nos diversos léxicos científico-técnicos.

Este criterio serve para determinar se se domina o vocabulario básico e se se coñecen os procedementos de derivación e composición dos helenismos nas linguas modernas, así como a correcta transcripción dos termos e as transformacións que experimentan no eido formal e semántico.

2. Realizar comentarios de textos traducidos, analizar as estruturas e os seus trazos literarios e recoñecer o papel da literatura clásica nas literaturas occidentais, identificando elementos de androcentrismo e etnocentrismo neles.

Con este criterio preténdese comprobar a identificación dos elementos esenciais dun texto literario, formais e de contido, e se se recoñecen os diversos xéneros polos seus trazos diferenciadores. O comentario versará sobre textos con sentido completo de diversos xéneros literarios e a súa comparación con textos da literatura posterior en que sobrevivan trazos, temas ou tópicos da literatura grega.

2. Realizar traballos monográficos consultando as fontes directas e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación como ferramenta de organización e comunicación dos resultados.

Este criterio trata de constatar a capacidade creativa do alumnado na planificación, busca, recompilación e sistematización da información, así como o grao de corrección na expresión oral ou escrita. Sempre baixo a dirección do profesorado, planificará a actividade, organizará a información, contrastará e intentará formular hipóteses, elaborando o seu traballo mediante o uso das tecnoloxías da información e da comunicación como ferramenta fundamental en todo o proceso e como soporte polivalente para a exposición das súas conclusións.

Procedementos

Dada a mecánica da nosa materia, os procedementos serán similares en cada un dos temas no que secuenciamos os contidos conceptuais.

Enumeraremos os procedementos de carácter xeral para tódalas unidades:

- Elaboración de esquemas de cada un dos temas abordados.
- Exposición oral ou escrita dos aspectos concretos dos temas tratados.
- Identificación nas diversas manifestacións da literatura actual do legado de Grecia.
- Comentario sobre a creación e aportación dos gregos á literatura universal.
- Lectura e selección de textos sobre cada un dos xéneros literarios.
- Estudio do léxico grego mediante a definición de helenismos e a súa identificación co étimo correspondente.
- Realización de exercicios sobre composición e derivación do léxico grego.
- Utilización correcta dos elementos da morfoloxía nominal e verbal.
- Observación e utilización na traducción das nocións sintácticas aprendidas.
- Lectura, identificación de léxico e aspectos morfosintácticos e traducción á lingua materna de textos gregos.

Actitudes

No referente a este tipo de contidos, debemos realizar igual consideración que no apartado dedicado a contidos procedimentais. Expomos, pois, os contidos actitudinais xerais:

- Interese polo legado de Grecia, en cuanto a forma de vida e cultura con transcendencia universal.

- Valoración das aportacións de Grecia ao nacemento e desenrolo da literatura occidental.
- Aprecio pola literatura grega en acanto orixe da literatura occidental e en canto a súa beleza e calidade.
- Valoración das creacións, interpretacións e visións que da realidade fixeron os gregos como fonte de inspiración para a posteridade.
- Preocupación pola utilización correcta do léxico da propia lingua.
- Curiosidade por coñecer o significado etimolóxico das palabras.
- Interese por descubrir a formación de palabras con raíz grega na propia lingua.
- Aprecio polo uso correcto da composición literaria para a transmisión do pensamento e a cultura.
- Valoración da análise de textos como fonte para o coñecemento dos pobos da antigüidade e do propio pasado histórico.
- Respecto e sensibilidade hacia o aspecto creativo da linguaxe.
- Preocupación polo uso correcto da propia lingua a partir dos coñecementos adquiridos da lingua grega.

MATERIAIS E RECURSOS.

- 0. Dicionarios da lingua española e galega.
- 0. Dicionario grego.
- 0. Enciclopedias.
- 0. Dicionarios de mitoloxía.
- 0. Material (fotocopias, apuntes ...) que suple o libro de texto.
- 0. Mapas.
- 0. Libros de lectura de autores clásicos.
- 0. Vídeos.
- 0. Outros que, circunstancialmente, servan para facilitarlle ó alumno a comprensión da materia.

RECUPERACIÓN DE ALUMNOS DE 2º CURSO DE BACHARELATO COA ASIGNATURA DE GREGO DE 1º CURSO NON SUPERADA

Para a recuperación da asignatura de Grego de 1º curso teranse en conta dous criterios:

- 1- Si o alumno/a cursa a asignatura de Grego en 2º curso e supera a avaliación dos contidos de esta materia, daráselle por superada a materia do curso anterior, xa que esta é unha asignatura de contidos progresivos, e, acadar os obxectivos na materia de 2º curso, implica ter superados os contados do curso anterior.
- 2- Si o alumno/a non cursa a materia de Grego en 2º curso de Bacharelato, terá que demostrar que ten interese en superar a materia de 1º curso, facendo unha proba ó final do curso na que demostre ter acadado os contados mínimos esixidos nesta materia:

Contidos mínimos

O alumnado deberá dominar, polo menos, os seguintes contidos:

1. Principais deuses olímpicos e heroes gregos.
2. Marco xeográfico, histórico e cultural da Grecia antiga.
3. O alfabeto.
4. As tres declinacións.
5. O adxectivo. Comparativos e superlativos.
6. Os pronomes gregos máis comúns.
7. As principais preposicións.
8. O verbo εἶμι e λυω

Criterios mínimos de avaliación

- 1) Identificar aos principais deuses e heroes así como os seus poderes, atributos e mitos.
- 2) Localizar nun mapa mudo os principais lugares da Grecia antiga.
- 3) Situar historicamente aos personaxes, sucesos e obras máis destacadas da cultura grega.
- 4) Ler con soltura un texto grego.
- 5) Transcribir palabras gregas ao galego.

- 6) Declinar os substantivos, adxectivos e pronomes máis comúns.
- 7) Conxugar as principais formas regulares do verbo grego.
- 0) Traducir frases sinxelas sen diccionario.
- 0) Analizar os helenismos dunha relación léxica determinada.

Dado que o alumno/a non pode asistir as clases da materia pendente e, para facilitarlle a superación desta materia, pódense, si o alumno/a así o prefire, ir facendo probas parciais ó longo do curso nas que se lle irá repartindo a materia.

Os temas de cultura poderanse superar facendo algún traballo dos temas que ao alumno/a lle resulten máis atractivos para traballar neles e que teñan relación cos temas culturais tratados nesta materia no curso anterior.

Materiais e recursos

Ademáis dos exercicios e apuntes facilitados ao alumno/a no curso anterior, facilitaráselle neste curso todo o material necesario, tanto a nivel gramatical como cultural, para a superación de esta materia.

Tamén estará a profesora a disposición do alumno/a, na hora que ten asignada no seu horario lectivo para titoría de alumnos, para aclararlle as dúbidas e facilitarlle as explicacións que sexan necesarias.

Criterios de avaliación

Si o alumno/a opta por fraccionar a materia, así como facer algún traballo dos temas de cultura, teráselle en conta tódalas notas obtidas ao longo do curso, coa porcentaxe que se fai no curso de 1º de Bacharelato (60% a media das probas gramaticais, 40% a media das probas dos temas de cultura)

Si o alumno/a opta por facer a proba de fin de curso, a valoración será a mesma que na proba extraordinaria do mes de setembro: 60% a parte correspondente á proba de contidos gramaticais e 40% a parte correspondente á proba de contidos culturais.

ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO DA MATERIA PENDENTE

Aínda que non é moi doado facer un seguimento dos alumnos que teñen a materia de Grego de 1º pendente e non cursen esta materia en 2º e xa que un alumno de 2º

BACH.non ten moitas horas libres para poder ser atendido como é debido, trataremos de sinalar tarefas que sean axeitadas para poder superar, sin moita dificultade, esta materia.

- Utilizarase o libro de texto da Ed. Baía, que é o que utilizamos en 1º BACH., que ten exercicios gramaticais e culturais para poder repasar toda a materia.
- Proporcionaránselle ó alumno exercicios de autoavaliación, sacados do propio libro de texto ou de outros, para que o alumno poda traballar a materia pola súa conta e poda decatarse das deficiencias que ten e así poder consultalas.
- Facilitaránselle ó alumno exercicios suplementarios dos contidos gramaticais dos que considere que necesita máis reforzo.
- Farase unha pequena antoloxía de textos sinxelos, nos que se reflexe gradualmente a materia gramatical que ten que superar.
- Indicaránselle algúns textos de lectura nos que poda ver reflexada a parte de cultura que estea a preparar.
- Marcaránselle unha serie de traballos de temas mitolóxicos, dos que o alumno pode escoller algún, nos que se vexan reflexados os mitos máis representativos da cultura grega, Minotauro, Guerra de Troia, Heracles, Xasón, etc.
- Escolleranse unha serie de raíces gregas, as máis comúns, para que o alumno vexa a importancia da cultura grega e a súa pervivencia no mundo actual.

Todo o material necesario para traballar estes temas estase a colgar na páxina web que ten o Instituto, no espacio dedicado ó seminario de Grego.

CON CARÁCTER XERAL

ORIENTACIÓNS METODOLÓXICAS.

O enfoque metodolóxico deberá favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, traballar en equipo e aplicar os métodos apropiados de investigación para seguir aprendendo ao longo da súa vida.

Os textos converteranse no punto de partida para traballar simultaneamente os aspectos morfosintácticos da lingua grega, o seu léxico e a súa relación co galego e co castelán, así como os aspectos culturais relacionados cos textos traballados.

Proporase unha secuencia de traballo axeitada e graduada por medio dunha metodoloxía activa, preferentemente de tipo indutivo-contextual, en que as normas se convertan en posesión permanente e en automatismo lingüístico.

O enfoque irá dirixido a que o alumnado desenvolva e afiance as súas propias técnicas de traballo, mediante unha estratexia de descubrimento.

Procurarase xerar un clima na aula en que os alumnos sentan a necesidade de participar activamente no proceso de ensino e aprendizaxe, asegurándonos de que esas interaccións, mesmo se son erróneas, servan de estímulo para intentalo de novo.

Neste senso, crearanse contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan ó alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.

Promoverase a participación dos estudantes en pequenos traballos de investigación. Deberán ser orientados para que poidan acadar a capacidade de realizar un proxecto de investigación escolar de forma autónoma.

Haberá que distinguir niveis de dificultade no contido e nas actividades para cubrir as diversas necesidades educativas do alumnado.

Promoverase a utilización das TIC para informarse, aprender e comunicarse, e para utilizar con sentido crítico, como recurso formativo, materiais de procedencia diversa.

ACTIVIDADES DE REFORZO

O reforzo educativo ha de ter como obxectivo acadar unha ensinanza máis adaptada a cada alumno, de xeito que poida desenrolar ó máximo tódalas súas capacidades, non cixuíndose exclusivamente ós aspectos intelectuais e de coñecemento senón tendo en conta tamén os de axuste persoal, emocional e social.

É preciso manter unha estreita colaboración coas familias co fin de axudarlles a comprender a situación do alumno e apoién dende o seu entorno educativo as medidas que se lle propoñan, como normas e hábito de estudo, motivación, esforzo, enriquecemento a través da vida cotiá e de ocio.

Para acadar os mellores resultados cos alumnos que precisen reforzo educativo hai que seguir unhas pautas:

- Establecer, con claridade, os obxectivos mínimos a acadar por todo o grupo.
- Preparar **actividades sobre un mesmo contido** de repaso, reforzo e profundización variando o grao de dificultade.
- Ubicación do alumnado no sitio máis axeitado tendo en conta as características de cada alumno.
- Ubicación das mesas en función da actividade que se vaia a realizar.
- Axuda entre iguais: un alumno considerado experto nunha habilidade ou contido determinados, instrúe ou axuda a outros que non o dominen.
- Aprendizaxe cooperativo: grupos heteroxéneos de alumnos que teñen o obxectivo de acadar unha meta común: para conseguilo e imprescindible a participación de cada un dos membros do grupo.
- Traballo colaborativo en pequeno grupo (homoxéneos por capacidade ou por rendemento) ou en parella.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

É evidente que non tódolos alumnos e alumnas aprenden igual nin da mesma maneira. Por iso, dar resposta a esta diversidade non é tarefa fácil, pero si necesaria, pois a intención última de todo proceso educativo é lograr que os alumnos acaden os obxectivos propostos. Por tanto, adoptárase como punto de partida a asimilación e constatación da variedade de coñecementos, para poder darlle resposta. Co fin de atender a aqueles alumnos que plantexen problemas na asimilación dos diversos contidos, prepararánse exercicios breves e de dificultade crecente para os temas lingüísticos e léxicos; para os temas culturais pediráselles a realización de pequenas lecturas e esquemas de estas, sempre acompañadas coa axuda da profesora.

Mentras se levan a cabo estas actividades de recuperación, aqueles alumnos e alumnas que acadaron satisfactoriamente os contidos propostos realizarán tarefas preparadas de antemán para afondar en eles, como pequenos traballos de investigación sobre temas culturais, lecturas complementarias e ampliación de léxico da propia lingua relacionado co tema, mediante dicionarios ou textos apropiados.

Con isto, atendemos non só aos alumnos e alumnas que presentan problemas no proceso de aprendizaxe, senon tamén a aqueles que acadaron no tempo previsto os obxectivos propostos.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Cómpre establecer uns criterios previos que faciliten a valoración de distintos rasgos, evitando que ningún deles de por sí determine a avaliación propiamente dita.

- **Observación-** en procura de información sobre a conducta ou comportamentos que os alumnos manifestan espontáneamente. Para aproveitar mellor a información que estas observacións nos poden aportar, utilizaranse os seguintes instrumentos:
 - **Escalas de valoración-** listado de rasgos nos que se gradúa o nivel de consecución do aspecto observado nas valoracións progresivas.
 - **Listas de control-** rasgos a observar, ante os que o profesor sinala a súa presenza ou ausencia durante o desenrolo da actividade
 - **Rexistro anecdótico-** fichas para recoller comportamentos non previsibles e que nos poden aportar unha información sinificativa para avaliar carencia ou actitudes positivas.
- **Caderno-** o caderno de clase do alumno é un instrumento de recollida de información moi útil para a avaliación continúa, pois reflexa o traballo diario que realiza o alumno. A través del comprobarase:
 - Se o alumno toma apuntes correctamente.
 - O seu nivel de comprensión, de abstracción e as ideas que selecciona.
 - O seu nivel de expresión escrita, a claridade e propiedade das súas expresións.
 - A ortografía, caligrafía, composición de frases, etc.
 - Se amplía a información sobre os temas traballados consultando outras fontes.
 - Se se fai esquemas, resumos, etc.
- **Exames-** instrumentos válidos para a avaliación formativa, entendidos como fonte de información complementaria, non única.

Son indicados para avaliar as capacidades de :

 - Recordar contidos relevantes xa traballados.
 - Expresar opinións persoais ou xuízos de valor sobre cuestións básicas das materias tratadas.

- Exercitar a atención, a observación, a memoria, a curiosidade, a análise reflexiva.
- **Cuestionarios-** permitirannos avaliar os coñecementos previos que ten o alumno sobre unha unidade didáctica determinada.
- **Mapas conceptuais-** dirixen a atención sobre o reducido número de ideas importantes nas que debemos centrarnos.

Permiten coñecer que sabe ou comprende un alumno sobre unha unidade calquera e detectar as conexións equivocadas entre conceptos.

A AVALIACIÓN CUALIFICADORA.

Os **instrumentos** para levar a cabo a avaliación serán:

1. **Enquisa inicial** que se fará ó comezo de curso ou de cada unidade.
2. O **diario de clase** onde o profesor irá apuntando todo o que considere necesario sobre cada alumno: probas orais e escritas, traballos, actitude...
3. Información de etapas educativas anteriores, expedientes, etc.
4. Información doutros profesores (xunta de avaliación).

A avaliación final ou **calificadora** de xuño farase en base á suma de tres notas (dúas obxectivas -A, B- e unha subxectiva -C-):

- A.** Media de tódalas probas escritas que se fagan de lingua. Posto que as probas son totalitarias, isto é, abarcan sempre a materia dada, daráselle máis valor ás últimas probas, de acordo coa seguinte fórmula: en cada avaliación haberá un mínimo de dúas probas, das que saíran sendas notas medias (que imos chamar A^1 , A^2 , A^3 , segundo a avaliación; a nota da 1ª avaliación será igual a A^1 , a da 2ª será a nota media de $A^1 + A^2 + A^2$, e a da terceira e FINAL, a media resultante de $A^1 + A^2 + A^2 + A^3 + A^3 + A^3$. Esta nota valerá o 60% en 1º e un 70% en 2º
- B.** Media de tódalas probas de cultura que se fagan. Esta nota valerá o 40% en 1º e 30% en 2º

- C. Recollerá a asistencia, traballos, participación, etc. ,en resumo a actitude do alumno fronte a asignatura. Esta nota se terá en conta para favorecer os alumnos que participaron positivamente na clase.

En setembro só se terá en conta o exame, no que a parte de lingua valerá un 60% e a parte de cultura un 40%.en 1º e 70% e 30% en 2º.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

- Algunha saída (museos, obras de teatro, películas...), cando xurda a ocasión, e en coordinación con algún outro seminario, sobre todo con Latín, dada a escaseza de alumnos en grego.
- Participación en concursos que soe propor a Asociación de Profesores de Grego e a Sociedade Galega de Estudos Clásicos.
- Proxección de películas ou vídeos relacionados co mundo grego.

PROXECTO LECTOR.

1º Bacharelato:

- **A** Apolodoro: mito de Heracles, Orfeo e Eurídice, Apolo e Casandra...
- **B** Diodoro: lenda do Minotauro
- **C** Esopo: fábulas
- **D** Hesíodo: Teogonía

2º Bacharelato:

- **A** Homero: “A Ilíada”. Cantos I, VI, XVI, XXII
- **B** Escolma dos poetas Alceo, Safo e Arquíloco
- **C** Sófocles: “Edipo Rei”
- **D** Aristófanes: “As nubes”, “As assembleístas”

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

As **finalidades da convivencia** están recollidas no apartado IV do Plan de Convivencia do centro:

- ✓ Preparar para a vida social e adulta
- ✓ Asumir e practicar valores cívicos e democráticos (respecto polas demais persoas, respecto polo mobiliario, e polos bens comúns, tolerancia crítica, solidariedade, dereitos humanos, medio natural, igualdade entre homes e mulleres,...).

- ✓ Mellorar o clima escolar (personalización e habitabilidade dos espazos, atmósfera ordenada, tranquila, relacións dentro das aulas, orde e tranquilidade, actitude de traballo, satisfacción,...)
- ✓ Atender á diversidade.
- ✓ Todas as persoas deben sentirse valoradas, escoitadas, responsables, participativas na toma de decisións.

Aínda que xa se recollen diferentes actuacións para contribuir a unha boa convivencia dentro do Instituto nos temas transversais da programación de Grego, especificaremos algunhas actuacións a levar a cabo:

- Lectura de textos donde se vexa reflexada a aportación da cultura clásica aos valores de respecto e participación social e cívica:
 - Textos de Homero nos que se reflexe o respecto á ancianidade
 - Textos de Tucídides nos que se reflexe a importancia para o cidadán a participación na vida pública.
 - Textos de Sófocles ou Eurípides nos que se reflexe a situación da muller na Grecia clásica.
 - Textos de Heródoto nos que se reflexen as costumes de distintos pobos.
 - Textos de Hesíodo ou Luciano nos que se reflexen os mitos ou costumes relixiosas dos distintos pobos.
 - Aqueles textos nos que se poda ver reflexada a importancia das distintas culturas e o respecto do cidadán hacia elas.
- Proxección de películas de temas clásicos nas que se fomente a solidariedade e donde se vexan que as situación de inxusticia social non levan a ningunha parte: A Odisea, 300, Alexandre, As Troianas, Xasón e os Argonautas, etc.
- Proxección de videos de temas culturais (relixión, teatro, xogos) nos que se reflexe a participación de distintos pobos nestas actividades.

Algunha saída, sempre que se poda, a algunha actividade cultural relacionada co mundo clásico, para fomentar a convivencia entre os alumnos fora da aula e fomentar o coñecemento e o afán pola cultura “radical”.

APORTACIÓN DESTA MATERIA Á UTILIZACIÓN DAS TIC

As tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) ofrecen novas e atractivas perspectivas no estudo da lingua e cultura gregas que convén aproveitar, como o uso de metodoloxías interactivas no estudo da lingua, procura de textos, imaxes e vídeos na internet, ferramentas de presentación e comunicación de resultados etc. Neste senso, é aconsellable facilitarlle ao alumnado os medios precisos para que poida traballar no ordenador co grego clásico.

OS TEMAS TRANSVERSAIS NA ENSINANZA DO GREGO

Os temas transversais abórdanse nos catro bloques de contenidos nos que se divide a materia, xa sexa nos textos orixinais gregos, que permiten desenrolar eses temas, ou de xeito máis directo, con textos e actividades concretas para cada tema.

Considéranse tódolos temas transversais, sobre dtodo con textos de autores gregos traducidos, xa que se analizan e estudian tódolos aspectos que conformaron a civilización grega antiga. Tódolos temas teñen a súa aplicación normal por comparación coa situación actual.

1. Educación moral e cívica, mediante cuestións ó respecto e á participación política e social na Antigüidade e na actualidade.

A valoración e respecto hacia as costumes de outros pobos pode tratarse tanto nas actitudes imperialistas de Atenas na extensión do seu modelo democrático, como nos hábitos dos colonos gregos de non impor as súas costumes á poboación natural das rexións onde fundaban as suas colonias.

O coñecemento da arte grega permitirá apreciar e respectar as manifestacións culturais e artísticas de outros pobos, e entender a necesidade de conservar e respectar o patrimonio cultural, tanto propio como alleo.

2. Educación para a paz, ó ter en conta aspectos de colonizacións e invasións antigas.

O coñecemento da formación do imperio ateniense pode servir de inicio para a reflexión sobre a guerra e o imperialismo, e para fomentar a aportación de solucións pacíficas aos conflitos e o respecto aos demais.

3. Educación para a igualdade de oportunidades entre as persoas de distinto sexo, coa situación da muller na Antigüidade.

A lectura de textos de Hesíodo sobre a creación do mundo, e sobre todo do home e a muller, levará a recoñecer o papel de control ideolóxico que poden chegar a exercer determinadas creencias e tradicións míticas, e a dificultade de normalizar situacións cun lastre de milenios.

4. Educación ambiental, con atención ós lugares de culto e con actitude de respecto por algúns lugares sagrados; tamén ó examinar algúns desastres ambientais das minas na Antigüidade.

5. Educación para a saúde e a educación sexual, co cuidado do corpo na Antigüidade por medio do deporte; así como pola visión grega, sobre todo a espartana, acerca da muller, en canto a súa función como nai e na súa relación co marido.

6. Educación do consumidor, polo tratamento da dieta como calidade de vida en textos de medicina antiga.

Os temas transversais desenrólanse en actividades en algúns dos textos traducidos, con cuestións directamente propostas para resolver en pequenos grupos, ou individualmente, e sobre todo por medio de debates.

PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

A avaliación desempeña un papel fundamental dentro das tarefas e funcións que os profesores temos encomendadas.

A avaliación non é só un proceso de aprendizaxe dos alumnos e alumnas, é tamén un proceso na ensinanza da nosa práctica docente. Non olvidaremos que o proceso de ensinanza resulta primordial para acadar os obxectivos propostos; dentro dese proceso desempeña un papel fundamental a avaliación da propia programación didáctica.

Para avaliar a idoneidade da programación didáctica da asignatura de Grego teranse en conta os seguintes criterios:

- Posta en práctica dos obxectivos propostos.
- Validez dos obxectivos para dar resposta a un problema ou necesidade que se plantexe.
- Necesidade de algún proceso de formación para avanzar nalgunha línea iniciada ou para modificala.
- Esixencia a reconsiderar algún problema ou necesidade non prevista.
- Acadar resultados positivos nos obxectivos propostos.
- Utilización de recursos humanos e materiais conforme aos criterios propostos na programación.

Como resultado da análise e avaliación destes aspectos, efectuaranse, se fose preciso, as modificacións oportunas na programación didáctica.

Pontevedra, 17 de setembro de 2010

A XEFA DE SEMINARIO,

Asdo. Mª Dolores Cruz García